

ELŐFIZETÉS

HELYESEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hétre ..... 3 korona.

VALÓBAN:
Egy évre ..... 25 korona.
Egy hétre ..... 3 k. 40 f.

BEREGETÉS:
6-hatásos postor egyszer 20 fillér.
minden levélkötésnél 15 fillér.

Nyitászó ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, április 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Nyílt kérdések a villamos társulathoz.
A képviselőház ülése.
Vásárvámok Aradon.
Bx-lex előtt.
Léghajó-katasztrófa Budapesten.
Aradváros vagyona.
Az Andrásyok gyékénye.
A tej megadóztatása.
Szárkilonc éves asszony halála.
Család hamis levelekkel.
A Vaskapu tolvajai.
Tárcsa: Ifjuság. Irtá: Jób Dániel.
Csarnok: A kerhardt fakoreszt. Irtá: Bignio Mariska.

Nyílt kérdések
a villamos társulathoz.

Arad, április 2

A városi képviselőtestület tagjai ma kapták kézhez annak a pótszerződésnek szövegét, melyet a közműhelyre vonatkozólag készült kötni a villamossági részvénytársaság a várossal.

E szerződés egynémely pontja felette homályosan van szerkesztve, s nehogy a város közönsége öntudatlanul mondjon le bizonyos jogokról, másrészt meg olyan előnyöket biztosítson a villamossági részvénytársaságnak, melyek a város érdekeibe ütköznek, szükségesnek tartjuk a szerződés szövegét közzétenni alább, s rámutatni azokra a pontokra, melyek részint kiegészítésre, részint magyarázatra és felvilágosításra szorulnak.

A villamostársulat a következőket köti ki:

A város beleegyezik abba, hogy az aradi villamossági részvénytársaságnak az aradi 7067 számú telekjegyzőkönyvben 6699 helyrajzi szám alatt felvett ingatlana egy 2283 négyzet öl kiterjedésű, 6699/a jelű, meg egy 600 négyzet öl kiterjedésű 6699/b jelű külön külön jószágtestre osztassék fel, és az esetre ha a 6699/b jelű jószágtestre a társaság a közműhelyt létesíti és legkésőbb 1905. évi február 4-én üzembe helyezi, ez esetre lemond a város a 6699/b jelű jószágtestre néve az ő megváltási és háramlási jogáról.

Mielőtt tovább mennénk a szerződés szövegében, álljunk meg itt egy pillanatra.

A villamos társaság a 600 négyzetöl kiterjedésű telekre osztott olyan kikötéssel kéri örök időkre, hogy az és a ráépített ingatlanok a város tulajdonába ötven év elteltével önként át ne menjenek és a város által sem ezen belül, sem azon túl megválthatók ne legyenek.

Ez világos eddig. Csak, és itt a bökkenő, hol vagyunk megvédeve azon körülmény ellen, hogy e 600 négyzet ölnyi területre át ne telepítse a villamos társulat az áramot előállító gépeket, a telep legértékesebb felszereléseit, melyek nélkül illuzórius nemcsak a háramlási, hanem a megváltási jog is?

Nagyon széles az a terület, amelyre a társulat jogait kiterjeszteni készülnek e helyen; mert amikor az egyik szerződő fél

jogai ilyen széles mederben száguldanak, akkor mindig veszély fenyegeti a másik szerződő fél, ez esetben Aradváros, érdekeit.

A pótszerződés második pontja így hangzik:

Az esetre, ha a közműhely létesítettik és legkésőbb 1905. évi február hó negyedik napjáig üzembe helyeztetik, az esetre a város részére biztosított megváltási jog a közműhely üzembehelyezése napjától kezdődőleg tíz éven át szünetel, azaz ezen tíz év alatt a város által nem gyakorolható. Ez által azonban nem szenvednek változást a megváltásnak az alapszerződés 48-54 pontjaiban megállapított összes egyéb feltételei; jelesen ha a megváltási jognak tíz évi szünetelési tartamát követő időben, bármikor a város megváltási jogát gyakorolni kívánna, az esetben az 52 pont a, b, c és d bekezdéseiben megszabott 10-ik, 20-ik, 30-ik és 40-ik és az 1897. évi február 4-étől mint a villamos központi telep üzembe helyezésének napjától fog számítani, ha az azonban a közműhely 1905. évi február 4-ikéig üzembe nem helyeztetnék, a város megváltási jogának szünetelése tekintetében kikötmény hatályát veszti és a városnak az alapszerződésben megállapított megváltási joga nyomban ismét az alapszerződés szerint gyakorolható.

Ez a pont azt jelenti, hogy a város máától számított tizenkét esztendőnyi időre mond le a megváltási jogáról, mert a tíz évi szünetelés 1905-ben fog kezdődni. Ilyen nagy időre pedig a mostani olcsó pénzügyviszonyok

Ifjuság.

Irtá: Jób Dániel.

Esténként a folyó partján találkoztunk. Nemcsak az osztálytársaim irigykedtek rám miatta, de felnőtt, végzett, diplomás emberek is. Az adott nekik merészséget a nevetlenkedésre, hogy ők bajszosak, én pedig csupaszkepű voltam. Mintha ez tenné és nem a belső érettség és komolyság. Néha hangos megjegyzéseket tettek és ilyenkor elpirultam és zavarodottan néztem Margitára. Ha a miss nem nézett oda, megszorította a kezemet és hangosan mondta:

— Ne törődjék velők!

— Nem is! — feleltem és már ekkor barcias volt a hangulatom. — Majd megmutatom ezeknek!

Tizenhét évesek voltunk s még a tánciskolai próbák óta így összeszoktunk. Dacára annak, hogy Margit a negyedik polgári után kimaradt, én híven kiartottam mellette. Az iskolában a fiúk kérdezték:

— Mit szereted?

S én fölényesen válaszoltam:

— A székesége illik fekete hajamhoz.

Pedig más volt, nem a hajszínek kedvező ellentétessége. Valami megmagyarázhatatlan dolog, amiért azzal se törődtem, hogy esetleg hirbe hoznak vele. Az apám megfenyegetett az újjával:

— Majd adok neked! A könyveid?

Én akkor nem tudtam bevárni az estét, a

hat órát, a mikor elszabadulhattam, ki, ki a folyópartra, ahol találkoztunk s nézhettük egymást és egymás mellett járhattunk.

Egymás mellett jártunk és később, mikor fölbátorodtam, magam is megjegyzéseket tettem a többiekre. Csorvási Klára, akivel a négyesben mindig vis-à-vis-ek voltunk, szintén itt séltálgatott, mindennap más kíséreléssel és mosolygott s jobbra-balra kacérkodott. Mondtam is Margitnak:

— Ez a leány már most gyakorolja, hogy annál jobban tudja asszonykorában!

Margit elpirult, lesütötte a szemét és felelt is valamit, de nem értettem. Ekkor én is megzavarodtam, hogy tán tulságosan illetlen volt a megjegyzésem. De aztán bensőmben igen helyesltem, hogy kimondtam, mert azzal is bizonyosságát adtam előtte, hogy a megjegyzéseimben is mennyivel fejlettebb, érettebb és romlottabb vagyok, mint ő.

Azért ne higgye senki, hogy időnként így szükséges volt szellemi fölényem hebizonyítása. Ő nem, Margit tudott róla és különben is, hiszen ez csak természetes dolog. A férfi még akkor is sokkal hatalmasabb a nőnél, ha fiatalabb is nálánál; hát még, ha egyidős vele, sőt, mint a jelen esetben, teljes két hónappal idősebb. Nem, nekem semmi panasza nem volt okom. Ellenkezőleg. Ejszaka fölültem ágyamban és boldogan és büszkén gondoltam el, hogy egy szép és már nagy leánynak én vagyok az ideálja, egy szép és már nagy leány rólam álmodozik, miattam nem tud aludni. Az igaz,

hogy viszont néha én se tudok miatta, de hát oly kegyetlen már igazán nem lehet az ember, hogy ne szeresse legalább egy kicsikét viszont a leányt, ha az már annyira szereti.

Természetesen minden határozott terv és cél nélkül szerettük egymást. Maga a szerelmünk volt minden tervünk és célunk. Egyszer egy idősebb unokabátyámnak titokban és becsületlenségű kötelezettsége mellett elmondtam a dolgot s akkor ő a szemem közé nevetett:

— Szép, szép, — mondta, — de hát mire jó ez? Megvár, vagy elveszed, vagy elveheted?

Idegenül néztem rá és este még türelmetlenebbül siettem a folyó partra.

— Margit, — szoltam hozzá, — ez így nem lehet tovább. Délelőtt beszéltem egy komoly urral ügyünkről és azt mondta:

— Ügyünkről?

— Igon és azt mondta, hogy ez így céltalan. Margit — mondtam ünnepélyesebb hangon, — szeret maga engem?

— Szeretem!

— Hát akkor megvár, míg elvehetem.

— Megvárom.

— Esküdjünk egymásnak örök hűséget!

Nyolc óra felé járt, a közeli szerb templomban megkondukt a harang. A folyó nyugodalmasan hömpölygött lábainknál, az ég tejfehér színű volt, tejfehér alapon halvány aranypettyek. Most kezdtek ébredezni a csillagok. S a gyönyörű esthómályban — amint egy kicsit elmaradt mögöttünk — örök hűséget esküdtünk

és a villamos technika folytonos fejlődése mellett, a város kezét megkötni, a város közönségére nézve célszerűnek nem tartjuk.

A szerződés harmadik és negyedik pontjában jelentéktelen kikötések foglaltak, melyek a város érdekeit nem érintik.

Igen ám; de hol van akkor írásba foglalva az, ami a közmühelyet igénybe vevő iparosok érdekeit legközvetlenebbül érinti: a gépek kérdése? A villamos társulat ugyanis az állam által kilátásba helyezett kétszáz ezer koronás szubvenció ellenében ad az aradi iparosoknak közmühely-épületet és villamos áramot, de a szerződésben sehol sincs nyoma annak, hogy gépeket is adna, melyek beszerzésére pedig a szegény kisiparosoknak pénze nincs. A szerződés e hiánya értéktelenné teszi a közmühely egész rendeltetését.

Szó volt arról, hogy a közmühely létesítésével egyidejűleg a város közönségére jelentékeny előny hárul ama körülményből is, hogy a közmühely üzembe helyezése napjától nappali villamos áramot kapunk. A szerződés erről nem emlékezik meg sehol.

Mindezek után tehát az ügy teljes tisztázása szempontjából a következő nyílt kérdéseket intézzük a villamos társulat vezetőségéhez:

I. Az örök időkre kért területen fog-e valaha más is állani, mint a közmühely épülete; s ha egyéb, a villamos áram elbállítására vonatkozó beruházások eszközölnétek oda, hajlandó-e ezekre nézve a háramlási és megváltási jogot visszaadni a városnak?

II. Szabatosan körülírva hány esztendő az, melyre a várostól a megváltási jog felfüggesztését kéri?

III. Ad-e a villamos társulat a közmühelylyel együtt gépeket is az iparosoknak?

IV. Kap-e a város nappali áramot?

Ha a fenti kérdésekre kielégítő és megnyugtató választ kapunk a villamos társulattól, úgy a közmühely megvalósi-

tása ellen nem emeljük fel szavunkat többé, s csupán azt fogjuk követelni még, hogy a társulat kijelentései a szerződés szövegébe belé foglaltassanak.

* *

Egyezkedés az ellenzékkel. Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma a képviselőházban az *Andrássy* grófok és a *Tiszacsoport* emberei élénk tárgyalást folytattak az ellenzék tagjaival s igyekeztek kapacitálni őket, hogy ne obstruálják meg az indemnítást. Kormánypárti körökben remélik, hogy a tárgyalások a függetlenségi párt pénteki konferenciáján eredményre vezetnek.

A néppárt álláspontja. A néppárt mai értekezletén kimondotta, hogy az indemnítást nem fogadja ugyan el, de annak megobstruálásától tartózkodik.

A képviselőház közgazdasági bizottsága általánosságban elfogadta a vám- és kereskedelmi szerződést. A részletes tárgyalás szombaton lesz.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, április 2.

A hangulat ma általában komor volt a kormánypárt köreiben. A tegnapi bizottsági indemnítási vita és az ex-lex rémképe lidércnyomásként uralkodott a kedélyeken. És ez a borongós hangulat csakhamar izgatottsággá változott át. Minden sarokban, pedig itt sok sarok van, konvenciók, kisebb-nagyobb csoportok alakultak és mindenütt az „ex-lex” volt hallható. Ez az izgalom oly általános volt, hogy az ellenzékiek *Kossuth*tal együtt is benn voltak az izgalomban.

Tizenegy óra felé megjelent a folyosón *Wekerle* Sándor, a még mindig népszerű ex-miniszterelnök. Hajh, de megöszült pár év alatt. Bár ez nem szokatlan az utóbbi időben, ma mégis feltűnt, mert *Kossuth* Ferenczel és *Barabás* Bélával hosszabban beszélgetett.

— Térítget, békit! — terjedt a híresztelés.

Majd *Apponyi* Albert gróf tűnt fel a folyosón (*Tallán* elnökölt) és *Széli* Kálmán miniszterelnökkel a miniszteri szobába ment, a hol hosszabb ideig maradt. Ily körülmények között

nem ez ne aggasszon. Azért nem felejt el. — És nevetett-hozzá, aztán elváltunk.

En továbbra is hűségesen eljártam megszokott kedves helyünkre. Nap-nap után köszöntöttem az ismerős ákácokat, amelyeket csöndes lassúsággal kezdett hervasztani az ősz. Az arcok a régié. A sok bajszos ur, a mosolygó kisasszonykák, *Csorvási Klára*, a ki most már velem is kezd kacérkodni. O, én rajtam nem fog az iskolája. En rendületlenül várom *Margit*ot, hátha eljön, hátha újra találkozunk.

Egy szombat estén csakugyan jött. Már messziről megismert, mosolygott és integetett. A szeme ragyogott; a haja aranyzsinben fénylett s a ruha volt rajta, az első hosszú szoknya.

— Jöjjön, jöjjön — mondta — nagy ujság!

— *Margit* kisasszony? — mondtam s tiszteletteljesen néztem a hosszú ruhára.

— Képzeld, az a *Kozma Pál*! Nagyon mulatságos! Ugy-e mondtam, hogy milyen tréfás fiú! Megkért.

Ereimben megszünt kerlinger a vér. Ostobán, kétségbeesetten és tanácstalanul néztem rá. Ugy éreztem, hogy no, most leszakad az ég, most eljön a végítélet perce. Ott álltunk, némán; ő mosolyogva, büszkén és szépen, én összetörve és bután. Háromszor szólni akartam, de a hang benszorult a torkomban. Azt hittem, hogy megfulladok. Csak nagysokára tudtam kidagogni.

— És hozzámegy?

A helyzet hirtelen megváltozott. Most már én egyenesedtem ki s az ő arcán látszott, amint a halvány rózsaszín árcsap lángvörös kárminba.

a mai katonai vitára senkisésem volt kíváncsi és egész sereg szónok üres háznak beszélt.

A napirend előtti vitában élénk derűtlenséget keltett *Aczel* Endre hírlapíró *áprilisi ötlete*, amelynek *Gál* Sándor képviselő fel is ült s a Ház elé hozta *Láng* miniszternek egy apokrif rendeletét, a mely szerint a küldöttségeknek két héttel előbb kell bejelenteniök a vasutnál budapesti utjukat. Ezt kerekén megcáfolta a miniszter. A szabadelvűpárt gyorsan felismerte az áprilisi tréfát és jóízűt nevetett.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Napirend előtt.)

Elnök: *Tallán* Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Széli* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Láng* Lajos, *Wlassics* Gyula és *Cseh* Ervin miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja a kérvényeket. Jelenti, hogy a gazdasági-bizottság benyújtotta jelentését a Ház tisztviselő-karáról. Ezt sürgősségénél fogva szombaton fogják tárgyalni. Bejelenti továbbá, hogy a *Feilitzsch* báró által előterjesztett házszabálysérelemre vonatkozólag az elnökség a pénzügyi-bizottság elnökevel, *Falk* Miksával érintkezésbe lépett. *Feilitzsch* Artur báró indítványát a bizottság tárgyalni fogja és kijelentették, hogy csak tévedésből nem tárgyalták.

Neményi Ambrus előadó beterjeszti az indemnításhoz szóló jelentést.

Boda Vilmos a napirend előtt kijelenti, hogy *Darányi* miniszter tegnap helyesen mondta, hogy interpellációjára már felvilágosítást adott neki és ő törölte is az interpellációját; nem tudja, miért maradt benn a naplóban.

Ugron Gábor kifogásolja, hogy nyilvánosan tett interpellációra magánaton válaszoljanak. Ennek nem is szabad megtörténnie és tiltakozik az ellen, hogy ez precedensül szolgáljon.

Elnök kijelenti, hogy ezuttal törlik a *Boda* interpellációját, de ez az eset precedensül nem fog szolgálni.

(A vacut és a vidéki küldöttségek.)

Gál Sándor ugyancsak a napirend előtt panaszosan említi fel, hogy *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter a tegnapi lapok szerint olyan rendeletet bocsátott ki, amely szerint a Budapestre utazó küldöttségeknek két héttel előbb kell bejelenteniök az utazást. Ezt rendkívül sérelmesnek tartja.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter röviden kijelenti, hogy ilyen rendeletet ő nem adott ki, az államtitkár sem adott ki és a miniszteriumból ilyen rendelet nem ment ki. (Tetszés, derűtlenség.)

egymásnak, hogy egymás nélkül úgy sem tudunk élni.

Megnyugodva és végleges megbékéléssel mentem aztán le a nagyanyámhoz nyaralni. *Margit* is elment, persze másfelé. Majd akkor fogunk közös helyen időzni, ha már a feleségem lesz. Napközben lovagoltam, este rá gondoltam; földön, fűvön és faleveleken számítottam, hogy vajjon szeret-e még, vajjon hű-e hozzám, vajjon megtartja-e az esküjét. Ősz elején hazajöttem, beiratkoztam (utolsó év) amikor először találkoztam vele, rögtön tisztában voltam azzal, hogy utolsó együttlétünk óta mitsem változott: a régi kedves, jó, hű és szép.

A nyárról roppant sokat mesélt, hogy hogyan élt, mennyit táncolt, mily jó lett volna, ha én is ott vagyok és mennyien, de mennyien udvaroltak neki. Különösen egy *Kozma Pál* nevű földbirtokos.

— Az nagyszerű fiú! — beszélte, — mindig tréfálkozik és mindig nagysádnak szólít és mennyit forgolódik körülöttem! Képzeld, egy földbirtokos! De nekem nem kellett, én olyan öreggel nem is tudok jól elbeszélgetni.

Magamra gondoltam, hogy ugy-e velem tud? Mi ketten csak szépen megértjük egymást.

— Oreg? — kérdeztem.

— Már huszonkilenc!

Jó sokáig voltunk együtt az estén. Aztán hazáig kísérttem. Az uton még elmondta, hogy eztán nem járhat már mindennap a folyópartra, az anyja nem engedi. Azt mondja, hogy ez már nem nekivaló. Így ritkábban találkozhatunk, ha-

A fejét lehajította, karjai tehetetlenül lehanyatlottak, a szemét lehunyta és nagyon szomorú lett.

— Hozzámegy? — kérdeztem másodszer, de most már keményen.

Hosszu, hosszú csönd. A válla megreszketett, mint a kis veréb, amelyet megkínóztak. Aztán lassan, vontatottan mondta:

— Hozzá.

Rám szakad az éjszaka, a fejem szédült, a homlokomat le kellett szoritani, nehogy szét-pattanjon. Nem tudom, hogy mit csináltam, elváltam-e, elbucsztam-e tőle, csak azt tudom, hogy mikor öntudatra eszméltem, egy külvárosi utcában voltam, valamelyik földszintes ház sárgára meszelt falához dőlve. Körülöttem zúgott a levegő, az emberek tétággast álltak s az ostoba petróleumlámpás rámröhögött:

— Ilyen szegény!

Igen, ezt éreztem én is, ezt a nagy, helyre-pótolhatatlan megrösznyelést. Kicsufoltak, csúfoltak, az egész világ rajtam nevetett. Próbáltam gondolkozni. Mit lehet tenni? Végig-vonult fejemet a sok idézet, amit a retorikából hasonló helyzetekre ismertem. Eszembe jutott *Petőfi* juhásza, aki botjával nagyot ütött szamara fejére. Nekem még szamaram se volt. En csak egy tizenhét éves fiú voltam, akire rászakadt minden boldogtalanság. A koturnusos átkok, amikben benne volt: a kigyó, az álnokság, a hisztizés, s a megfenyegetett Isten, kezdtek kifogyni. Aztán jött egy roppant világos pillanat. Tisztán láttam és éreztem mindent, az egész esetet és levontam a tanulságot:

Gajary Géza: Melyik lap írta? Honnan vette?

Ugron Gábor: A maga lapjából, a Magyar Szó-ból!

Gajary: Nem az én lapom.

Ugron Gábor: De volt!

Gajary: Soha sem volt!

Gaal Sándor: Ezt a rendeletet a lapból, az új Hírekből olvastam.

Münnich Aurél: Április elseje volt. Bolonddák tették a publikumot!

Gál tudomásul veszi a miniszter kijelentését, de kéri, hogy járjon el az illető a lap ellen. (Helyeslés.)

Buzáth Ferenc: Mégsem járja, hogy még a nevet is meghamisítják!

(A katonai javaslatok.)

Jankovics Béla néppárti rövidesen kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el és határozati javaslatot sem fogad el, ellenben elfogadja **Rakovszky István** határozati javaslatát.

Hegedüs Károly hosszabban bírálja a hadsereg szellemét, amely idegen, amely törvényeink ellenére nem Magyarország érdekelt, hanem az osztrák császárt és Ausztriát védi. Ezután a hadsereg elhelyezéséről szól és sorra elmondja, hol, melyik ezred van elhelyezve. Hosszu határozati javaslatot nyújt be, amelynek lényege az, hogy a magyar fiukat a magyar ezredekben helyezzék el, lehetőleg a saját hadtestparancsnokságának a keretében és hogy a királyra ruházott felségjog a hadsereg nézve megosztassék a király, a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter között.

Hilberth Károly szintén a magyar vezényletet, magyar zászlót követeli a hadseregben és határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a békeleltetés leszállítandó.

Zboray Miklós szerint a népet meg kell kérdezni. Nem lehet a nép megkérdezése nélkül mindent elintézni és megszavazni egy parlamentnek. Oszlassák fel a Házat és kérdezzék meg a népet, akarja a katonai többletet. Ha pedig ezt nem teszi a kormány, akkor nem fél az exlex-től, mert ugyis alkotmányunk. Ez nem alkotmány. Inkább kergessenek szét bennünket — ugymond — és menjünk a pokolba! (Tetszés, derűtség.)

Madarász József: Nem kell éppen oda menni!

Zboray: Majd Madarász Józsi bátyánk vezetése alatt máshova is megyünk! (Derűtség.)

(Egy gyanúsítás.)

Zboray ezután a nép anyagi terheit említi fel, a melyek nem engedik meg az újabb megterhelést. Szóba hozza a hadmentességi adót is, a melynek behajtása körül nagy erőszakosságot és visszaéléseket tapasztalt. Azt bizo-

— Én ebbe belehalok. — Es mentem le a folyópartra, de nem hogy sétáljak. A víz hőm-polyogva haladt az utján, a felülete fénylett és apró kis gőzöskék fűgén túlköelve szeltek a habokat. Beléjük bámultam és elgondoltam, hogy lám, azért annyi a boldogtalan a földön, mert ameddig fiatal az ember, zöldnek és éretlennek tartják, nem veszik komolyan s aztán ráborul a szürkeség és még a reményét is elveszti annak, hogy valaha boldoggá legyen.

S amint így álltam s elborongva bucsuzkodtam a világtól, a hazug földtől, a hazug fűtől s hazug falevelektől, egyszer csak kacagást hallok a hátam mögött. Csorvási Klára volt.

— Maga még itt van? — kérdezte — nem akarna minket hazakísérni?

Mire melléjük szegődtem, mert hiszen most már ugyis mindég, már is megkezdte a kacérokodást.

— Maguknak férfiaknak ugyancsak rossz. Például, ha a férfi tizenhat, tizenhét éves (mit akar ez? hiszen tudja, hogy már tizennyolc vagyok) s a leány vele egy idős (mit fiatalítja magát?) akkor a leány máris föléje nőtt a férfinek. Ugy értem, hogy máris erősebb, hatalmasabb, több. No, talán nem?

— Igen igen, ilyen az én tragédiám is.

— Látja, nálam másképp volna. Ha engem egy velem egyidős férfi szeretne... és a többi és a többi. A többi már nem érdekes.

nyítja, hogy nálunk Magyarországon több a hadmentességi adóilleték, mint Ausztriában. Nem vagyunk-e mi épügy emberek, épügy verből, husból valók, mint az osztrákok? Mi az oka annak mégis, hogy mi többet fizetünk? Azután kérde, mit csinálnak a hadmentességi alappal? A törvény szerint a katonák özvegyeinek és árváinak segélyezésére, nyugdíjazására használják fel. Ez helyes volna. De a kimutatás azt mondja, hogy az alpból kis összegeket fordítanak erre a célra, a legnagyobb rész hova fordítása nincs kimutatva (Zaj jobbról.)

Rakovszky István: Legalább olyan hangosan ne diskuráljanak!

Gromon Dezső államtitkár: Hibás a képviselő ur statisztikája!

Zboray Miklós: Nem értem!

Gromon Dezső államtitkár hosszabban halk hangon magyarázza Zboray tévedéseit.

Elnök csenget: Kérem az államtitkár urat, ne tessék parallel beszédet tartani. (Derűtség.)

Zboray Miklós igen örül az államtitkár felvilágosításának és majd határozati javaslatot is benyújt ez irányban. Tovább kritizálja a hadmentességi alap kezelését és kérde, hova tűnnek el az összegek?

Gromon Dezső államtitkár: Ez nem gyanúsítás! (Nagy zaj balról.)

Okolicsányi: Ez nem gyanúsítás!

Zboray kikéri magának ezt a vádat. Senkit sem gyanúsít. Határozati javaslatot nyújt be, hogy mutassa ki a kormány a hadmentességi díj jövedelmeit és kiadásait.

Molnár Akos szintén a javaslat ellen beszélt. Határozati javaslatában a magyar ezredekben a magyar vezényszavak alkalmazását kívánja.

Koller Tivadar volt ma az utolsó szónok, a ki az ülés végéig beszélt. Határozati javaslatában követelte, hogy a katonai altiszti iskolában a vezényszavakat magyarul tanítsák.

A vitát holnap folytatják

Vásárvámok Aradon.

(Vita a gazdasági-székekben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2

A város jövedelmeinek szaporítására — Kolozsvár város mintája szerint — a tanács kísérletet akar tenni a vásár-vámok behozatalával. Ipari és kereskedelmi termékeket s egynehány fogyasztásra szánt cikket is — de ezeket csak nagyobb mennyiségű, waggon-számra történő szállításoknál — akarnák megróni a vásárvámmal; ilyenformán az aradi vásárookra behozott árukat háromféle adó terhelné, a két meglevő: a behozatali, illetőleg kövezeti vám és a helypénz s ujabban a tervezett vásári-vám.

A javaslat, a melyet a tanács megbízásából **Löcs Rezső** pénzügyi tanácsos dolgozott ki, — eltekintve attól, hogy maga a vásár-vám helyes-e, — alapos és átgondolással készült munka, jobb azoknál a szabályzatoknál, amelyeket hozzá mintául használtak. Es amennyiben értelme és célja az, hogy a városnak újabb, szükséges jövedelmi forrást teremtsen, annyiban elismerést érdemlő. Ha azonban a terv elfogadásáról való nyilatkozás előtt latba vetjük a vásári vám behozatalából a város pénztárára háramló előnyöket avval a kárral, amelyet ez az adó-nem a város közönségének: az iparosnak, a kereskedőnek, a gazdának s ezeken keresztül a fogyasztó közönségnek is okoz, — azt találjuk, hogy ez a javaslat abban a formában s avval a tartalommal, ahogy ma a gazdasági szék előtt volt, el nem fogadható. A gazdasági szék javaslata — már itt előre bocsátjuk — az, hogy a vásári-vám behozatalának terve az erre vonatkozó javaslattal együtt végkép vétessek le a napirendről.

Amiképen kijelentettük azt, hogy a javaslatot mai formában megvalósíthatónak nem tartjuk, azonképen ki kell jelentenünk azt is, hogy a gazdasági szék határozata, mely eleve kizárni véli minden módját az ilyen jövedelem szerzésnek, egy kissé túloz. Magában a tervben és ebben a javaslatban is, amelyet egyszeri hallásra átgondolni lényegében és részleteiben, avagy pláne következményeiben nehéz, — lehetnek olyan részletek, amelyek az elérni kívánt célt nem a közös érdek rovására szolgálják.

Ha tehát azt kívánjuk, hogy a tanács a tervnek szélesebb körű tanulmányozásába, a javaslatnak pedig alaposabb megismerésére adjon alkalmat, a legkevesebbet tesszük meg ahhoz, amit a város érdekeinek istápolására a lelkiismeret megkíván.

A gazdasági szék tanácskozásának lefolyása a következő volt:

Varjassy Lajos elnök terjesztette a gazdasági szék elé a vásári vámról szóló tervezetet, melyet a tanács részéről **Löcs Rezső** adóügyi tanácsnok készítet. A tervezet megszerkesztésével a tanácsot a közgyűlés bizta meg, mely utóbbi elé annak idején a tanács terjesztette indítványképen a vásári-vám behozatalát. A vásári-vám nagyrésztben ipari és kereskedelmi termékek, továbbá a nagyban érkező élelmi cikkek megadóztatását célozza a városba való behozatal alkalmával. Ilyen réven mintegy 20,000 korona jövedelem várható, mely a kövezeti alap céljaira volna fordítandó. A kövezeti alap a szükséges munkák fedezésére nem elég, s ezért gondoskodni kellett, hogy annak jövedelme szaporíttassék. Erre alkalmas volna a vásári vám, mely az árucikkeket nem drágítaná meg.

A tervezet elkészítésénél az lebegett szem előtt, hogy ne a szegény néposztály terheltesék, hanem járuljon hozzá fokozottabban a város kiadásaihoz a vagyonosabb osztály.

Steiner Jakab szólott legelőször a tárgyhoz. Nem járul hozzá a tervezethez. Nem akarja, hogy a gazdasági szék pellengérré állíttassék, s ezért visszahárítja az egészet a tanácsra. Nem azon kell gondolkodni, hogy a jövedelmek szaporodjanak, hanem hogy a kiadások csökkenjenek. Itt van például a tisztviselők fizetése. Abban sem bizik, hogy a kövezeti alap új jövedelmét helyesen fogják felhasználni. Bizonyára mindenképp a Nagy-körutat akarják kiaszfaloztatni, míg a külvárosokkal nem törődnek. Ellenzi az adó behozatalát, mely a közönséget még jobban meg fogja terhelni. Azt mondják, nagy a szegénység, pang az ipar, hát akkor hogy jönnek arra az ideára, hogy a szegény nép élelmi szereit új vámmal megdrágítsák. Csodálja, hogy a tanácsban ilyen eszme megfogamzhatott. De mindentől eltekintve, az új vám még nem is fogja a jövedelmeket szaporítani. Egész sereg kezelőre lesz szükség, kik maguk eszik meg a jövedelmet. Indítványozza, hogy térjen napirendre a tervezet felett a gazdasági szék.

Varjassy Lajos tanácsnok: A napirendről levenni nem lehet a kérdést. Legfeljebb azt indítványozhatja szóló, hogy általánosságban sem fogadja el.

Deutsch Bernát: Nem a behozatal, hanem a kivitel kell megadóztatni. Ez nem fáj a város polgárságának, s mégis jövedelmet hoz. Több helyen létezik már ez a vám.

Varjassy Lajos: Éppen a polgárságot sújtaná a kiviteli vám.

Neuman Adolf: Nincs Deutsch Bernát nézetén. Ha behozzák a kiviteli vámot, az idegenek nem Aradon fogják beszerezni szükségleteiket.

Nagy Lajos is hasonlóképen szól.

Avarfy Géza: Ellenzi a vámtervezet elfogadását. A vám drágábbá teszi az ipari készítményeket, a terményeket, melyeket az iparosok feldolgoznak, s tönkre teszi a gabonapiacot. A kereskedők a közeli környéken létesítenének piaci központot: ez volna az eredmény. Van azért a tervezetben bizonyára több helyes dolog is; ezért az egészséget nem utasítja vissza, hanem indítványozza, hogy tanulmányozás céljából adják ki a tanácsnak. S ha újból elkészült a tervezet, ki kell nyomtatni, szétosztani, s csak azután határozni.

Weisz Dávid: A kereskedőkre nézve nagyon ártalmasnak tartja a tervezetet. Ha drágábbá teszik az árucikkeket, nem lesz forgalom. Mit csináljanak a kereskedők, kiknek most a versenyképesség kedvéért minimális haszonnal kell megelégedniük, ha áruikat a vám lényegesen drágábbá teszi.

Lócs Rezső adóügyi tanácsnok: Először személyes kérdésben szól. Steiner Jakab ama megjegyzését, hogy a gazdasági szék pellengérenne állítva, túl erősnek tartja. Kijelenti, hogy a tervezetet ő maga készítette, bár ez nem a saját eszméje. Mint a tanács egyik tagja vállalta el a munkát, de mindamellett a tervezetben foglaltakkal nem ért mindenben egyet. A gyalog, vagy kocsin behozott áruk utáni vásári vámot nem tartja indokoltnak. A tervezetben az a célzat vonul át, hogy az élelmi szerek meg ne dráguljanak. Csupán a nagybani behozatalt éri a vám. Végül csodálkozását fejezi ki, hogy Steiner, ki mindig a külvárosi lakosok szószólója szokott lenni, most éppen, mikor a tanács a kövezeti alap gyarapításával a külvárosi közönségen akar segíteni, ellenkező nézetben van.

Berán Antal: A kereskedelem és ipar szempontjából károsnak tartja a vámot. Mikor az ipartestület elnöke lett, a polgármesterhez fordult, hogy könnyítsen az iparosok helyzetén, s most még jobban meg akarják terhelni az iparosokat. A vámnak különben semmi haszna sem lesz, mert a kezelő személyzet felémészti a hasznot.

Varjassy Lajos: Mikor a tanács a javaslatot a közgyűlés elé terjesztette: az a cél lebegett előtte, hogy a kövezeti alap jövedelmét gyarapítsák. Ha elfogadják Avarfy halasztó indítványát, ne csupán a tervezetet nyomassák ki, hanem a gazdasági szék véleményét is. Ezután szavazásra bocsátja az indítványokat.

Avarfy Géza indítványa mellett ketten, Steiner Jakabé mellett kilencen szavaztak, s így a közgyűlés elé azt az indítványt terjesztik, hogy a tervezet vétessék le a napirendről.

— És soha az életben elő ne kerüljön — tette hozzá Steiner Jakab.

TÁVIRATOK.

Tüntetés Romában.

Róma, április 2. A *Popolo Romano* és a *Messagero* milánói magántáviratokat közölnék, a melyek szerint a republikánusok és a szocialisták ott gyűlést tartottak, a melyen tiltakoztak Gotsz letartóztatása ellen. A gyűlés után a résztvevők az orosz konzulátus elé vonultak, de a rendőrség szélkergette őket. A tüntetés alatt összetörték a konzulátus házában lévő zászlórudat. Az esetnek nem tulajdonítanak jelentőséget.

A francia szerzetesek.

Páris, április 2. Menier radikális képviselő még egy levelet intézett Delcasse külügyminiszterhez, a melyben azt mondja, hogy a francia szerzetesek közül többen a belga határ

közelségben, belga területen iskolákat állítottak a szomszéd községekből való gyermekek számára. Ezeket az iskolákat a belga kormány segíti. Kéri tehát Delcassét, hogy kérjen felvilágosítást ebben az ügyben a belga kormánytól.

Léghajó-katasztrófa Budapesten.

(Szerencsétlenül járt légi utasok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 2.

Budapesten ma reggel súlyos léghajó-szerencsétlenség történt, hasonló ahhoz, amely Párisban a múlt évben két ismert areonauta halálát okozta. A szerencsétlenség híre gyorsan elterjedt a fővárosban és eleinte mindenütt azt beszélték, hogy a katasztrófánál két ellenzéki képviselő lelta a halálát. Ez a híresztelés szerencsére nem bizonyult valósnak; az eset azonban így is súlyos, minthogy a léghajósok egyike, egy földbirtokos és volt képviselő életveszélyesen megsérült.

A katasztrófáról — melyet az *Aradi Közlöny* ma délben rendkívüli kiadásban adott hírül — a következő részletes távirati értesüléseket kaptuk:

(A léghajó megindul.)

A Magyar Aero-Klub, mely a léghajós sport művelését tűzte ki feladatául, minden hó 2-án felszállást rendez, melyben csak klubtagok vehetnek részt. Egy ilyen felszállásnak kellett volna a mai napon is megtörténnie, a klubnak Turul nevű léghajóján. Az előkészületek erre nézve meg is történtek a lipótvárosi gázgyár telepén. Reggel fél kilenc órakor a felszállásra készen állottak ifjabb Tolnay Lajos, a meteorológiai intézet tisztviselője és az Aero Klub alkormányosa, továbbá Kubik Gyula földbirtokos, Kubik Béla országgyűlési képviselő öccse, Ordódy Pál földbirtokos és Král Sándor huszárfőhadnagy, az ismert léghajós.

Miután a léghajót a szükséges gázzal megtöltötték, a segédkező utáskatonák kioldották a köteleket és azokat kezükkel tartották, hogy a beszállás után az adott jelre azonnali eleresztéssék.

Az idő a felszálláshoz nem volt alkalmas. Ma reggel erős szél fújt és Tolnai, a kormányos, bizonyos aggodalommal tekintett a felszállás elé. A többi klubtagok azonban a felszállás mellett voltak, annál is inkább, minthogy a klub szabályai szerint a felszállásnak minden hó 2-án, jó vagy rossz időben, meg kell történnie.

A szél erősen hányta a „Turul” léghajót és a katonák alig tudták a köteleket tartani. Alig szállottak be az utasok, a szél kikapta a katonák kezéből a köteleket és most a léghajó, még a jel kiadása előtt, felfelé kezdett szállani.

(Ugrás a magasból.)

Alig voltak a földtől száz méternyire, a szél erősen hányatott léghajó beleütődött a Visegrádi-úton levő Vulkán-gyár magas kéményébe. Ordódy, látván a veszedelmet, kiugrott a léghajóból a gyár tetejére, ahol eszméletlenül terült el. Král főhadnagy nem vesztette el lélekjelenlétét, felkuszott a köteleken a léggömbig és kardjával léket ütött rajta. A gáz erősen kezdett kitudulni és a léghajó óriási gyorsasággal ereszkedett alá a Vulkán gyár udvarára. Itt a léghajó a földhöz csapódott az utasokkal együtt, akik többé-kevésbé megsérültek, de egyik se súlyosan.

Ordódyt a munkások ezután lehozták a háztetőről és azonnal a mentőkért telefonáltak. Ordódy nem nyerte vissza eszméletét és a men-

tők ilyen állapotban szállították Dollinger klinikájára. Utközben erős hányás vett rajta erőt. Az orvosok koponyacsonttörést és agyrázkódást és azonkívül a testen több zuzódást konstataáltak. Ordódy állapota életveszélyes és felépülésére nem sok a remény.

Tolnai és Kubik jelentéktelen zuzódásokat szenvedtek, míg Král főhadnagy sérülései súlyosabbak, de nem veszélyesek.

A szerencsétlenségről rögtön értesítették a mentőket, a honnan dr. Kovács Aladár igazgató s Aczel Károly dr. főorvos ment ki több mentővel a szerencsétlenség színhelyére, miközben Ordódy Pált összetört tagokkal lehozták a tetőzetről. A szerencsétlen uri embert előntötte a vér, s minden valószínűség szerint koponyaaltörést is szenvedett a nagyfokú agyrázkódáson s egyéb zuzódásokon kívül. Teljesen eszméletlen állapotban szállították a Dollinger Gyula egyetemi tanár klinikájára. Král főhadnagy szintén nagyobb koponyasérülést s agyrázkódást szenvedett, a kit angyalföldi lakására vittek.

Szerencsésebben kerültek ki a veszedelemből Tolnay Lajos és Kubik Gyula, a kik csak erősebb zuzódásokat, bőrhörzsolásokat szenvedtek, s bérkocsin hajtattak haza.

A rozoga Turul ott maradt a gyártelepen s egész délelőtt folyamán óriási tömeg bámulta a ledől gyárkémény s a tönkrement léghajó roncsait.

A szerencsétlenség hamar elterjedt a fővárosban s négy emberhalálról beszéltek, a mi nem bizonyult valósnak. Azt a hírt is korpoltálták, hogy Kubik Béla képviselő is halálát lelta és sokan keresték fel lakását, a hol azután megtudták a valót.

Ordódy Pál az első sebészeti klinika első emeleti külön szobájában fekszik s még egy órákor is eszméletét egy pillanatra sem nyerte vissza.

(A rendőri vizsgálat.)

Az V. ker. kapitányság részéről Szentkirályi Béla rendőrfogalmazó ment ki a szerencsétlenség színhelyére, hogy a katasztrófa körülményeit megállapítsa. Kihallgatta a telep munkásait: Novotny Ede, Tauszeg József, Szarka Béla és Gyurkovits József napszamosokat, akik reggel fél öt órakor kezdtek megtölteni a hatalmas gömböt Brunner léghajós utasítása szerint. Brunnernek már kora reggel aggodalmi támadtak a nagy északnyugoti szél miatt. Ezt az aggodalmát közölte is a reggel fél 9 órakor megérkező urakkal, akik ennek dacára is elhátározották a felszállást.

A telep közepén mintegy két méter mélységű négyszögű árok áll, amelybe a léghajó kosarát helyezték. Tekintettel a nagy szélvészre, a kosarat csaknem kétszerte több súlylyal, hemokkal telt zsákkal terhelték meg.

A kosárnak négy ülése van, a négy sarkában. Král Sándor főhadnagy és Kubik Gyula mérnök egymással szemben, míg a másik oldalon Ordódy Pál földbirtokos és Tolnay Lajos dr. a meteorológiai intézet asszisztense, a léghajós klub kapitánya foglaltak helyet. A gömb köteleit mintegy husz munkás tartotta.

Még mielőtt Tolnai kiadhatta volna a jelet az indulásra, valami roppanás hallatszott. A kötelet tartó munkások azt hitték, hogy valami robbanás történik és riadtan szétszaladtak. A léghajó így éppen amikor egy szélroham süvített végig, felszabadult. A szélvész játszi könnyűséggel kapta fel a léggömböt és mielőtt még meglehetett volna akadályozni, a gázgyár tetejének a párkányzatához sodorta a kosarat. A párkányzat alá szorult Král főhadnagy és Kubik Gyula, akik a tetőtől már ekkor megsebesültek a fejükön. A párkány nagy részét

letört a gömb, amelyet a szélvihar tovább sodort.

(A katasztrófa története.)

A visegrádi-utcán át a Vulkán gépgyár telepére ért a hajó. Brunner léghajós a veszedelem láttára felkiáltott Tolnayhoz:

— Kinyitni a szelepet!

Tolnaynak sikerült megragadni a szelep zsinórját, és a következő pillanatban látható lett a gömb lassu összezsugorodása. Ekkor történt a szerencsétlenség. A szél a léggömböt a Vulkán-gépgyár egyik kis kéményéhez sodorta. Egyesek állítása szerint Ordódy Pál kiesezett a léghajóból, mások szerint kiugrott a kosárból, ahonnan mintegy három-négy méter magasságból a gyár tetejére zuhant. Fejjel esett a tetőre, és vértől borítva eszméletlenül maradt ott.

A vihar ekkor már játékszerévé lett a léggömb, a melyben tehetetlenül, segítségért kiabálva maradt a három szerencsétlen légi utas. A szél a léggömböt átsodorta, a váci-ut 64. számú üres telekre, ahol hatalmas butorszállító kocsik állottak. A léghajó gömbje a telken álló kis ház kéményét lesodorta, a kosár pedig az egyik butorszállító kocsihoz vágódott. Oly erővel történt a zuhanás, hogy Kubik Gyula fejjel zuhant a kocsinak és eszméletlenül maradt a kocsi alatt. Král főhadnagy is véresre zuzta magát, míg Tolnay még idejében a földre ugrott a kosárból és apróbb zuzódásokon kívül komolyabb baja nem esett.

A szerencsétlenségnek tanuja volt Kubik Béla orsz. képviselő is, aki kocsin vitte ki az öcsjét a felszálláshoz. Nyomban segítségére sietett, akit egyenesen a Rókus-kórházba szállított. Itt az orvosok koponyarepedést állapítottak meg. A legveszedelmesebben sebesült Ordódy Pál, akit aligha mentenek meg az életnek.

(A legújabb hírek.)

Késő éjjel telefonozza tudósítónk:

Szemtanuk állítása szerint Ordódy Pál a léghajó kosarából nem bukott ki, hanem önmaga kiugrott, mikor a veszedelmes helyzetet észrevette.

Tolnay Lajos meteorológiai intézeti tisztviselő, az Aeor-Klub alkormányosság úgy nyilatkozott ma délután a főkapitányi hivatalban, hogy Ordódy és Kubik Gyula beugrottak a léghajó kosarába, mielőtt a transzferálás megtörtént volna. Tolnai tiltakozott ez ellen, de már késő volt, mert a léghajó a következő pillanatban elszabadult.

Ordódy még mindig nem nyerte vissza eszméletét.

SPORT.

+ A kerékpár klub közgyűlése. Az aradi kerékpár klub, Arad legregibb kerékpáros egyesülete, ma este tartotta meg évi közgyűlését Tedeschi Viktor elnöklése alatt. A jelenlétek felolvassa és a felmentvények megadása után a közgyűlés Kormos Sándor indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Tedeschi Viktornak buzgó elnöki működéséért s őt újból egyhangulag elnökké választotta. Elhatározta a közgyűlés, az évi tagsági díjat a folyó évtől kezdve 12 koronáról 8 koronára szállítja le. Megejtették végül a tisztújítást, melynek végleges eredménye a következő:

Elnök Tedeschi Viktor, alelnök Krausz Samu, művezető Kormos Sándor, pénztáros Kálmán József, jegyző Tóth Béla, ellenőr Dóka Miklós, menetparancsnokok Sponner Adolf, Grabner Károly és Jenny István, zászlótartó Grallert Rezső, szertárnok Patzolt Dezső, választmány Dániel Lajos, Altmann Ignác, Szántó Kornél és Ilcs Zsigmond, póttagok Penyvesi Hugó, és Farkas Adolf, számvizsgáló bizottság Nádler Lajos elnök, Gedeon János és Roth Zsigmond tagok, orvos Austerweil László.

+ Turisták kirándulása. Az arad-hegyvidéki turista egyesület ma délután tartott választmányi ülése április és május hónapokra a

következő kirándulási naptárt állította össze: Április 11 12 és 13. *Brád*; vezető Schmidt János dr. Április 26 án *Csála-szőlőtelep*; vezető Tedeschi Viktor. Május 8. *Zám*; vezető Lejtényi Sándor. Május 17. *Hódos Bodrog*; vezető Gregus István. Május 31. június 1 és 2. *Kolozsvár*; vezető Lejtényi Sándor.

Ex-lex előtt.

(A bécsi sajtó és a magyar politikai helyzet. — Barabás Béla bécsi világitásban. — Kossuth Ferenc. mint Dalai Láma. — A katonai javaslatok visszavonása. — A házszabályok szigorítása. — Marad-e Széll?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 2.

A bécsi sajtó mostanában nagy előszere-ttel foglalkozik a magyar politika ügyeivel. Talán a káröröm, talán a prédalelés adja a kezébe a tollat. Annyi azonban bizonyos, hogy a bécsi újságok meglehetősen sivárnak és reménytelennek találják a magyar dolgokat, és bizonyos szarkazmussal foglalkoznak a magyar politika embereivel azok, akik a maguk parlamentjében néha-néha kítőmni való politikusokat is találhatnának.

A mai lapok, mint Bécsből táviratozzák, leleplezésszerű dolgokat tudnak mondani a politikai helyzetről. Ahhoz különben hozzá lehetünk szokva, hogy gyakran az igazságot, legtöbbször azonban a kellemetlenségeket Bécsből kapjuk.

Nagy kedvtelésük van a bécsi lapoknak Barabás Bélában, a népszerű aradi ügyvédben, aki a bécsi sajtó szerint ma „a szituáció korlátlan ura.” Ebből aztán olyan dolgokat kombinál az egyik lap, melylyel Barabás Bélának akarnak kellemetlenkedni.

A *Neue Freie Presse* például többek közt ezeket írja:

A képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén Barabás Béla jelentette be azt a katasztrófa-politikát, mely, miután Ausztriát alapjaiban megingatta, most Magyarországra tartja pusztító bevonulását.

Barabás ez alkalommal annyira a helyzet korlátlan uraként viselte magát, hogy olyan párttagok sem mertek neki ellentmondani, akik nézeteit nem osztják. Barabás képviselő szárazon jelentette be, hogy az obstrukciót az indemnitásra is kiterjesztik és miután a függetlenségi párt fiatalabb tagjai vakon követik őt és a pártban kétségtelenül a többséget alkotják, már nem lehet kétkedni, hogy a párt ezen része el van határozva a miniszteriumot május elsején alkotmány kívüli helyzetbe sodorni.

Barabás evvel nem elégedett meg, hanem azt is hozzátette, hogy ezuttal nem a jelenlegi kormány vagy annak elnöke, hanem ama a „felsőbb hatalom” ellen folyik a védelmi harc, mely sohasem szűnt meg Magyarország ellen küzdeni. Az alkotmány úgy a hogy van, nem ér semmit és Barabás a pusztá abszolutizmust szivesebben látja, mint a mostani alkotmányos viszonyokat. Barabás képviselő már hetekkel ezelőtt tett előkészületeket erre a nyilatkozatra. Esténként maga köré gyűjtötte párthi-veit és habzó bor mellett megeskette őket, hogy az obstrukcióért a legszélsőig elmennek. A hívek szám szerint negyvennégyen és e szerint többségben vannak.

A magyar politika, a mennyire a parlamentben nyilvánul, eddig ovakodott a korona ellen folytatni a harcot, mert a magyar nép lojális és királyához hű, csak a most folytatott obstrukciós vitának és Barabás tegnapi nyilatkozatának volt fentartva, ezt az elemet a magyar parlamenti politikába is bevinni és evvel a katasztrófa politikát programmá tenni. Ugy látszik, hogy Barabás Bélának a fejé-

be szállott a nagyváradi győzelem. Ott sikerült neki legyőzni Tisza Kálmánt és azóta az önérvete nem ismer határokat. Aki el van szánva harcot folytatni, „ama felsőbb hatalom” ellen, annak a tulajdon pártjának elnöke nem akadály azon az uton, mely a pártelnökséghez vezet, még ha ez a pártelnök varázserejű névnek viselője is. Az indemnitás elleni obstrukció bejelentése egyttal hadüzenet Kossuth Ferenc, mint a függetlenségi párt elnöke ellen. Ez az ember, kit Angliában és Itáliában neveltek, aki itt is szerezte mérnöki diplomáját s mint egyszerű technikus jelentős hírnevet szerzett magának, a függetlenségi párt exaltáltjai előtt nagyon is „világ embere”, nagyon körültekintő politikus és kevéssé rebellis. Valószínűleg a szélsőbal láthatatlan, vastag palotafalak mögé eldugott Dalai Lámájává akarják tenni, akit csak a választások idején mutogatnak a paraszt választóknak, hogy neve ellenállhatlan hatalmának odaadják magukat, a függetlenségi párt valóságos vezetője azonban legyen Barabás Béla, még ha darabokba török is e miatt a magyar alkotmány.

És mindezek mellett — folytatja a bécsi lap — Barabás képviselő a privát életben rendkívül szeretetreméltó, jovialis ember, jó pajtás, aki már fiatalabb éveiben is, mint az „ifjuság vezetője” megszerezte magának a maga sarkantyuit, és a babér, melyet akkor szedett, zöld maradt, dacára, hogy birtokosa már öszülő haju ember.

A *Zeit* egyebek közt a következőket írja:

A pénzügyi bizottság tegnapi ülése után már most bizonyos, hogy az obstrukció az indemnitásra is ki fog terjedni és hogy ezek után május elsején költségvetés nélküli, úgy nevezett ex-lex állapotba jut az ország. Az a beszéd, melyet Barabás a pénzügyi bizottságban tartott, elég világos volt. És minthogy a mérsékeltebb Kossuth eme feifogással szemben nem lépett fel határozottan, hacsak nem akart szakadást előidézni a pártban, minthogy Barabás el van tőkélve az obstrukciót Kossuth nélkül a saját szakállára is folytatni, illetén formán tehát tegnap nyíltan proklamálták a *parlamenti krízist*.

Majd így folytatja a „Zeit”: Politikai körökben azt hiszik, hogy a nóta vége mégis a katonai javaslatok visszavonása és öszre való elhalasztása lesz. Evvel meg volna kerülve az ex-lex állapot és meg lehetne akadályozni a szabadelvűpárt bomlását, amit pedig az ex-lex okveken maga után vonna. A vámtarifa elintézésére, mit már régóta sürget a német kormány, szintén maradna idő. Igaz ugyan, hogy ez esetben a tekintély és többség elv hatalmas csorbát szenvedne.

Az ellenzéknek tett ezen engedménnyel szemben a kormánypárt rekompensációként a házszabályok jelentős megszigorítását vinné keresztül. Összel a katonai javaslatok nem találkoznának nehézségekkel, mert kétszer nem lehet inszcenálni olyan mozgalmat, aminő most van az országban. Kérdéses természetesen, hogy azon szükség esetén, mely Széllt a javaslatok visszavonására kényszeríti, meg marad-e továbbra is a kormány élén?

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.) Szombat: Balkirályné, vígjáték; Hoffmann meséi, opera; Dalárda hangverseny. (Páratlan bérletszünet.)

* A model. Leon Viktor és Held Lajos operettje, melyhez a zenét Suppé Ferenc írta, foglalkoztatja most az operett személyzetet. — A

főszerepet *Zilahyné S. Vilma* játssa. Az operett fényes kiállításban kerül előadásra. Az első felvonásbeli mozgalmas vásári jelenetben a társulatnak csaknem minden tagja foglalkoztatva van. A férfiak közül különösen jó szerephez jutott *B. Szabó József*, aki *Nicoló* rikkancsot játssa. A darab többi szerepei is elsőrendű kezekben vannak.

* **A négy évszak** lesz a legközelebbi újdonság, melyből már nagyban folynak a színpadi próbák. A darab egy bájos idill, ment minden frivolitástól. A társulatnak minden tagja a legnagyobb ambícióval készül az újdonságra.

* **A dalegylet színházi hangversenyének** részletes műsorát alább közöljük. Maga ez a szép, pompásan össze válogatott műsor a szombati hangversenyt a szezon egyik legkiemelkedőbb művészi eseményévé avatja. A hangverseny bérletszünetben tartatik és a jegyek elővásárlását holnap, *pénteken* kezdi meg a színházi pénztár. A részletes műsor a következő:

1. Erkel Ferenc „Takarodó” a „Névtelen hősök” dalműből, zenekar kísérettel, vezénylő karmester *Sperber Frigyes*. 2. König Péter „Dal a dalról” a temesvári országos dalárverseny kötött versenydarabja, vezénylő karmester *Sperber Frigyes*. 3. Angyal Armánd dr. „Magyar népdalok,” vezénylő karmester *Schleifer Antal*. 4. Zichy Géza gróf „Szerenád” zenekar kísérettel, vezénylő karmester *Sperber Frigyes*. 5. *Bábkirályné*, vigjáték 3 felvonásban, írta: *Berczik Árpád*. Szereplők: Győre Alajos, F. Csizgaházy Etel, Gazdy Aranka, Ternyei Lajos, Zilahy Gyula, Mariházy Miklós, Csiky László, Sarkady Aladár, Gózon Béla. Végül az aradi dalegylet és a színtársulat tagjainak közreműködésével. *Hoffmann* meséi opera első felvonása. A főbb szerepeket *Bejczy György*, *Békéssy Gyula*, *Sarkadi Aladár*, *Füredi József*, *B. Répássy Gusztó* és *B. Szabó József* éneklék.

* **Pesti diákok az aradi színházban.** A budapesti székesfővárosi VIII. kerületi 6. osztályu polgári fiúiskola daloskörének *Erdősi Ernő* intézeti énektanár, a VIII. ker. állami főgimnázium énektanárának, valamint a budapesti ág. ev. főgimnáziumi dal- és zeneegyesület karnagyának vezetése alatt április hó 6-án tartandó hangversenyének műsora a következő:

Jelige: „Szép hazánkban élünk, halunk. Róla zengjen minden dalunk”. Schubert: „Ima”. Erdősi Ernő: „Szép Erdélynek”. Keszler J.: „Gaudeamus igitur (régii diák ének) 6 szólamu vegyes kar, éneklé az ifjusági dalos kör, Erdősi Ernő tanár és karnagy vezetése mellett. Kuruczdalok: a) „Rákóczi kesergője” (1711); b) „Gunyda” II. József császár idejéből (1785); c) Csinom Palkó (1705). „Mondta rózsám” (román népdal). „A tavasz” (olasz népdal). „A krokodilus és a muzikus”, tréfás 4 szólamu vegyes kar, előadja a dalos kör Erdősi Ernő tanár vezetése mellett.

* **Két repriz.** A *Gyurkovits leányok* és a *Kis mama*, mindkettő ösmeretes az aradi közönség előtt és annak idején minden előadása a két repriznek zsufolt házak előtt folyt le. Nagy érdeklődéssel nézünk a két előadásra. A próbák mindkét darabból párhuzamosan folynak.

* **Az angyal.** Az angyal Nyitran lakik, és színésznő. Neve: *Várady Margit*, s az ott megjelenő Színházi Lapokban olvasni róla ezeket:

Láttak már Önök angyalt? Nem? Hát akkor nézzék meg őt. Es ne tessék kérem megijedni, hogy ez a pár sor mindjárt olyan fönt kezdődik. Fönt az angyaloknál. Nem lehet róla tenni. Mindennek ő az oka. Láttak már Anicát, a cárnó vetélytársnőjét? Nem? Kérem, ne nyugodjanak meg, míg meg nem nézik! Látták Zsuzsit, a szakácsnét? De kérem, hát mit láttak Önök, ha még ezt sem? Vagy ugy, ezt látták? Nos, ő volt az. Igen, ő, fehérbabos ruhájában, piros szegfüvel a mellén. Ő volt. S hallották a hangját? En nem értem, de az valami különös hang. Olyan szférák zenéjeféle. Igaz, hogy azt még nem hallottam. De ilyennek képelem. Szakasztott ilyennek. Hát emlékszenek a datára? Fejcsékém, ketteoskén... Az volt aztán a dal, azt a füzian fütörgő, jégen kopogó szent szerelmes réz-angyalát! Es még egyet! Nézzék meg kérem Kitty t a „Fifin” ben, amint sikkkel vikszel a kis szobalány. Nagyszerű, mesés. Igaz, hogy még nem láttam én sem. De tudom. Biztosan tudom! Ő mondta.

Aradváros vagyona.

(Tizenkétmillió korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Ma hagyta el a sajtót, a város tavalyi zárószámadataival együtt, a város közpénztára 1902. évi bevételei és kiadásainak részletezett kimutatása. A kimutatásnak fölöttébb érdekes része a város törzsvagyományának és egész évi vagyoni állapotának 1902. évi mérlege, amelyből konstatálható, hogy mennyi a vagyona és az adóssága Arad városának.

A város törzsvagyona az 1902. év december 31-én 1,590,011 korona 19 fillért tett ki.

A város egész vagyona (az összes alapokkal együtt): tizenkét millió 266,710 kor. 26 fillér.

Ennek a tizenkét millió korona vagyonnak főbb részei ezek: A város tulajdonát képező földek értéke: három millió 475,745 kor. 04 fillér; a városi épületeké: négy millió 533,040 korona; ezek nagyobb része azonban, 2,894,640 korona értékű épületközelokra használtatik s jövedelmet nem hajt. A város értékpapirjainak értéke, névérték szerint 1 millió 516,200 korona.

A város követelése 241,275 kor. 61 fillért tesznek ki; ebből a községi adó: 111,785 kor. 15 fill. A különböző rendeltetésű, s a város kezelésé alatt álló alapok összege 132,016 kor. 50 fillér. Az összes vagyon értéke tehát 12 millió 266 ezer 710 korona 20 fillér.

Ezzel szemben a város adósságai 4 millió 859,403 kor. 78 fillért tesznek ki. A legnagyobb az adósságok közül az Osztrák Földhitelintézetnél levő kölcsön, amelyből az 1902. év végén még 1,940,783 korona 16 fillér maradt fenn. A csatornamű létesítésére fölvetett összegből még 1,807,206 koronával adós a város. Érdekes hitelezője a városnak az Aradvárosi gör. katolikus hitközségi harangozó-alap, amelynek 840 korona követelése van a várostól.

A tiszta vagyon tehát 7 millió 407 ezer 306 kor. 48 fillér. Ez ugyan elég szép összeg, de a hatvan százalékos póttadóval szemben mégis sovány vigasztalás.

Az Andrásyak gyásza.

(Andrassy Aladár gróf meghalt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 2.

Az Andrassy-család doyenje, *Andrassy Aladár* gróf főkamaramester ma este szívszélhűtésben Budapesten hirtelen meghalt. Az elhunyt országzászlós 76 évét élt s a főváros közéletében is élénk szerepet vitt. Ő alapította a *Mentő Egyesületet* és számos jótékony célu intézmény bőkezű, buzgó pártfogót vesztett el benne.

Andrassy Aladár gróf 1827. február 16-án Budapesten született, öccse *Manó* és *Gyula* grófoknak. Magyar nevelésben részesült; középiskolai tudományait, valamint a jogi tanfolyamot mint magánhallgató végezte. Kiútván a szabadságharc, 1848-ban beállt az Erdélyben alakult seregbe s mint *Bem* szárnysegéde, több ütközetben vett részt.

A világsi fegyverletétel mint őrnagyot találta. Külföldre menekült s csak az általános amnestia után tért vissza. Egy darabig gazdasági kérdésekkel foglalkozott, s különösen a lónemesítés terén fáradozott. Az alkotmány helyreállításával főispáni hivatalt vállalt s e mi

nőségben maradt 1870-ig. A homonnai közközháznak ő vetette meg alapját.

1862-ben megnősült, *Wenckheim* Viktor báró leányát, *Leontinát*, véve nőül. A fővárosban telepedvén meg, azóta ennek gazdasági és pénzügyi életében nagyobb szerepet játszott. Igazgatósági elnöke volt a magyar általános hitelbanknak, a budapest-pécsi vasutnak, az első magyar-gácsországi vasutnak; alelnöke az országos gazdasági egyesületnek.

1878-ban a Lipót-rend keresztjével, 1886-ban a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal, 1896-ban pedig az aranygyapjas-renddel tüntette ki ő Felsője.

A delegáció egyik legrégebbi tagja s annak több ízben elnöke is volt; tagja volt továbbá a pénzügyi és közlekedési bizottságnak; ezenkívül a legfőbb fegyelmi bíróságnak. Ő alapította a budapesti Onkéntes Mentő Egyesületet, melynek létesülése óta buzgó elnöke volt.

Halála hírére a parlamenti palotára kitűzték a gyászlobogót.

A tej megadóztatása.

(Indítvány a város közgyűléséhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Aradváros törvényhatósági bizottságához *Müller Károly* városi képviselő indítványt nyújtott be, melylyel azt javasolja, hogy az Aradváros területére behozott, tehát nem Aradon termelt tej minden literjére két fillér községi adót vessen ki a város.

Az indítványt, mielőtt a közgyűlés elé került volna, véleményezés céljából bemutatták a gazdasági széknek, amelynek mai ülésén heves viták közben tárgyaltak róla.

El kell ismerni, hogy ezt az adót a jog és a méltányosság szinte kihívóan követeli. Jogos és méltányos, hogy azok, akik e város kötelékébe nem tartoznak, e városnak terhehez semmivel sem járulnak, de ennek lakosságától nagy jövedelmet élveznek, ezen jövedelemből bizonyos csekély hányadot városunk költségeinek fedezéséhez adóznak. Naponként nagymennyiségű tejet hoznak be városunkba más községekből és ezért a termelők, csupán a köveztvám fizetésére kötelesek. Jogos és méltányos továbbá, hogy ezenfelül a város közköltségéhez csekély adóval terheltesse meg, már csak azért is, hogy egészséges konkurrencia jöjjön létre az aradi termelővel szemben, amely magasabb községi terhek mellett is legfeljebb csak ugyanazon az áron tudja termékét eladni, mint amelyen a mikalakai, vagy ötvenes termelő, amely kevesebb közköltséget fizet.

Ezt az adót azonban aligha lehet anélkül behozni, hogy az idegen termelőnek szánt teher át ne háruljon saját magunkra: az aradi fogyasztókra. Aradon elég olcsó a tej ahhoz, hogy az adó behozatala esetén a termelő más fogyasztási piacot kereshessen, ahol adó nélkül is drágábban tudja azt értékesíteni, másrészt a helybeli produktum olyan kevés (alig van a város területén három-négy száz tehén) s minősége olyan silány, hogy ez Arad konzumját kielégíteni nem lehet képes. Hiszen közlegelője sincs a városnak, hogyan lehetne hát termelést várni?

A *Müller Károly* indítványozta adó tehát kívánatos volna, de üdvös aligha lehetne. Ha lehet mód a fent vázolt követ-

kezmények elkerülésére, akkor a tej-adó behozatalát minden aradi polgár üdvözölheti.

A gazdasági szék tanácskozásának erről a részéről tudósítók a következőket írja:

A vásárvámokról szóló javaslat letárgyalása után Müller Károly törvényhatósági bizottsági tagnak a városba behozott tejnek literenkint két fillérrel való megadóztatását indítványozó javaslata került a gazdasági szék tanácskozásának napirendjére.

Steiner Jakab kért elsőnek szót. Az indítványt mint helyén valót és üdvöset elfogadásra ajánlja.

Avarfy Géza: Éppen ellenkező nézetem van mint Steiner. Ez a megadóztatás nem célravezető, mert nem a szállító, hanem a közönség fizeti meg az adót. A tej árusítói majd nem is két, hanem négy fillérrel fogják felemelni a tej árát.

Zikó János: Felemelik a tej árát az aradi termelők is. Ezzel nem használunk a városnak. Soha sem lehet cél az, hogy a behozatalt megnehezítsük.

Neuman Adolf: Azt hiszi, hogy ez a kérdés még nincs teljesen előkészítve. Ismerni kellene a tejárakat különböző városokban, mert megeshetik, hogy a megadóztatás után az uradalmak nem szállítják ide tejküket. Ha majd mindezek felől tájékozódva leszünk, akkor döntünk.

Steiner Jakab: Ugy látja, hogy itt neki rohannak. Kérde, honnan vette Avarfy a jogot arra, hogy személyét a vitában belevonja. Áttér a tárgyra. Ugy tudja, mindenfelé olcsóbb a tej, mint Aradon, s ezért, ha itt meg is adóztatják, mégis Arad marad a legjobb piac, s az uradalmak továbbra is ide hozzák a tejet.

Avarfy Géza polémizál Steinerrel, hogy felszólalásában a város iránti szeretete vezérelte. Ha úgy kívánja, nem fogja a nevét kimondani.

Variassy elnök: Tessék a tárgynál maradni.

Weisz Dávid: Nem tudja, hogy beszéljen, nehogy valakinek a nevét említse. Előtte szóló talán megengedi...

Avarfy: Tessék, én nem haragszom érte.

Weisz Dávid: Nincs Avarfy nézetem. Szerinte az adó javára szolgálna a szegény helyi termelőknek, kiket az ugynevezet „gazdasági tej” tönkretesz. A külvárosi tejtermelő kénytelen négy krajcárért adni a tejet a piacon, mert erősen konkurrál a gazdasági tej. Az urak elnyomják a szegény embert, s ezek vérből élnek. A gazdasági szövetkezeteket kell megszervezni, mert az ő felvirágzásuk egy a szegény nép tönkretételével.

Avarfy Géza: Ha az adó életbelép, akkor a falvak szegény népét is sújtja. Aradot pedig megfosztja attól, hogy olcsón jusson tejhez.

Weisz Dávid: A szegény embert, ki vállán hozza a tejet, kivénné.

Variassy Lajos: Kivételt tenni nem lehet.

Ezután szavazásra került a dolog s az elnök döntésével Neuman Adolf indítványát fogadták el, mely szerint a kérdést tanulmányozni fogják.

Az ülésen Variassy Lajos polgármester-helyettes és gazdasági tanácsos elnöklése alatt jelen voltak: Avarfy Géza, Blaskovits Antal, Berán Antal, Bund Henrik, Deutsch Bernát, Don Konstantin, Goldschmidt Miksa, Kohn S. N., Marek Samu, Nagy Lajos, Neuman Adolf, Müller Gyula, Lócs Rezső, Steiner Jakab, Spitzer Ignác, Solymos József, Weisz Dávid, Zikó János és dr. Angel István jegyző.

HIREK.

Százkilenc éves asszony halála.

— Huszonegy gyermek, negyven unoka. —

Arad, április 2.

Az aradi anyakönyvi hivatalban érdekes halálesetet jelentettek be ma Szondy Béla anyakönyvvezetőnek. Meghalt Aradon egy 109 éves öregasszony, aki ennyi életév alatt is kevesebbet betegeskedett, mint a mennyit a legtöbb ember ötven-hatvan év alatt.

A női matuzsálem halálát Drága Józsefné, született Szabó Rozália nevű leánya jelentette be. Elhunyt anyját özv. Szabó Józsefné, született Várág Katalinnak hívták s 1794-ben, tehát a tizennyolcadik században született s így életében három évszázadot érintett. Az ura már régebben meghalt, ispán volt előbb a Blaskovits-, utóbb a Zselénszky-uradalomban.

A nagy kort élt asszonynak huszonegy gyermeke van, ezek közül tizenkilenc fiu és két leány-gyermek. Legidősebb gyermeke a kilencvenedik életév felé jár, a legfiatalabb pedig hatvankét éves. Unokáinak száma nem kevésbé tekintélyes, mindössze negyvenen vannak.

Az öreg Szabóné, vagy ahogy a környékbeli ismerősök hívták: az öreg Kati néni, Aradon született s körülbelül harminc év óta városi segélyben részesül. Temetése holnap lesz a Wesselényi-utca 18. számú házból.

Csalás hamis levelekkel.

— A hivatalszolga felesége. —

Arad, április 2.

Egy tizenkét-tizennégy éves siheder ravasz módon csapott be több aradi uriaszonyt, visszaélve azok jószívűségével. Az illetőkhöz, a kik többnyire tisztviselők feleségei, egy levéllel állított be, s azt mondta, hogy az arad-csanádi vasutak egy hivatalszolgájának felesége küldi.

A levélnek ez volt a szövege:

Kegyes szívi Nagyságos asszonyom! Neméltóztaték haragudni, hogy pár sorral háborgatom Deegy alázatos kéréssem volna hogyha méltóztatna meghaladni.

Enegy szegény hivatal szolgáné vagyok, férjem már 8 hó óta beteg és 6 gyermekkel küzdök s mivel nem volt ki nevezve Tehát nem kapunk semit. Azér vagyok bátor nagyságodhoz fordulni mert azur ismer minket.

Tehát alásan kérem, méltóztatassék egy pár hatosal kisegíteni.

Soraim után csokolom kegyes kezét alázatos Tisztelője

Popné.

Néhol azt mondták neki:

— Jöjjön, mikor a férjem itthon lesz.

— Voltam már kérem, a nagyságos urnál, de azt mondta, hogy menjek a nagyságához.

A levelek szédelőjének dolga sok helyen sikerült is; hol egy koronát, hol pedig nagyobb összeget is kapott. A becsapott uriaszonyok közül némelyiknek Acsev. hivatalnok a férje. Ezek révén derült ki, hogy csalásról van szó: ily nevű hivatalszolgája nincs is a vasutnak; de meg különben a levél írásán is meglátszik, hogy nem nőiől származik. A csaló siheder ellen megtették a feljelentést a rendőrségnél.

— A trónörökös Kisjennőn. A kisjennői főhercegi uradalomban április hó 20-án József főherceg több napra terjedő vadászatot rendez, amelyen József Agost főherceg és Augusztia főhercegasszonyon kívül részt vesz Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös is.

— József főherceg Aradhoz. A legmagyarabb főherceget hetvenedik születésnapja alkalmából üdvözlő-irattal kereste fel Aradváros közönsége. A közönség jókívánatait József főherceg az alábbi levélben köszönte meg:

Fogadja Arad sz. kir. város közönsége legbensőbb és legőszintébb hálalmat azon szívélyes üdvkivánataiért, melyekkel 70-ik születésnapomon meglepettek s melyek szívem mélyében élénk visszhangra találtak; és legyen Arad sz. kir. város közönsége meggyőződve igaz ragaszkodásom érzelmeiről, melyekkel maradok

Fiumében, 1903. március 30-án

őszinte tisztelője:

József fh.

A fenséges ur köszönő válaszáat a tanács bemutatja a város e hóban tartandó közgyűlésének.

— Apponyi semlegessége. A képviselőházban ma igen élénk feltűnést keltett Apponyi Albert grófnak a halasi küldöttség előtt tett kijelentése. A halasi deputációnak, mely a katonai javaslatok ellen vitt fel kérvényt, Apponyi azt mondomta, hogy minden törekvés, mely az alkotmány megszilárdítására irányul, őt lelkes támogatói közt s minden olyan eljárás, mely annak szilárdságát veszélyezteti, határozott ellenzői közt fogja találni. Végül kijelentette, hogy nem tudja, mikor érkezik el az a kötelessége, hogy semlegességéből kilépjen. Apponyinak ezt a kijelentését — mint fővárosi tudósítók táviratban jelenti — izgatottan tárgyalták a folyosón. Attól tartanak, hogy Apponyi csakugyan lemond a képviselőházi elnökségről. Ez esetben beváltja azon ígéretét is, hogy mandátumáról leköszön és teljesen visszavonul a politikai élettől.

— Wlassics miniszter Tevesvárott. Az orsz. dalárszövetség központi választmánya azzal a kéréssel fordult a szövetség védnökéhez, Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a Temesvárort ez évben tartandó országos dalárünnepélyt tüntesse ki látogatásával. A miniszter megígérte, hogy amennyiben hivatalos elfoglaltsága megengedi, eleget tesz a dalárok kérésének.

— Aradmegye közgyűlése. Aradmegye törvényhatósági bizottsága, mint már említettük, f. hó 22-én tartja meg tavaszi rendes közgyűlését, melyet tárgysorozatát ma küldötte meg a bizottsági tagoknak Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán. A sorrendben szerepel a lemondás folytán üresedésbe jött ternovai főszolgabírói állásnak s az ennek betöltésével esetleg megüresedő állásoknak választás útján való betöltése, Aradváros átírata az ujoncjutalék felemelése és a póttartalékosok behívására vonatkozó törvényjavaslat ellen, Győrváros átírata a párbaj ellen, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény revíziója és a Bibits ösztöndíjban megüresedett állomások betöltése. A 68 pontból álló sorrend többi részét jelentéktelen községi ügyek képezik.

— Miniszteri elismerés az adóügyi tanácsoknak. Lukács László pénzügyminiszter az aradi pénzügyigazgatóság útján elismerését nyilvánította ama tevékenység felett, amelyvel Lócs Rezső adóügyi tanácsos ilyen minőségében az állami adók kezelése körül a múlt évben eljárta. A miniszter elismerését Farkas Győző pénzügyigazgató az alábbi átiratban hozta tudomására a kitüntetett tisztviselőnek:

Tekintetes

Lócs Rezső városi tanácsos urnak

Aradon.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter ur ez év március hó 17-én 3154. szám a. kelt magas leiratával elrendelni méltóztatott, hogy az 1902. évi közadók behajtása és beszedése körül teljesített ügybuzgó és sikeres tevékenységéért elismerése nyilvánították, mely magas

elismerést alólírott kir. pénzügyigazgatóság tekintetes Uraságodnak örömmel adja tudomásul. Arad, 1903. március hó 28-án.

Farkas,
pénzügyigazgató.

Ez a miniszteri elismerés kiegészítése ama dicséreteknek, amelyekkel más városok törvényhatóságai illeték az aradi adóügy-osztályt s annak kiváló képzettségű vezetőjét, az ország legmintaszerübb hivatalául állítva oda Aradváros adóügyi osztályát.

— **Az angol király Rómában.** Rómából táviratozzák: A *Tribuna* jelentése szerint *Edvard* király április folyamán meglátogatja *Viktor Emánuel* királyt. Hivatalosan azonban még nem jelentették be ezt a látogatást. *Edvard* király Nápolyban fog partraszállni, onnan azonban Rómába megy, a hol április 27-étől 29-éig marad. Az angol király április 30-án utazik vissza. *Edvard* király olaszországi látogatása alatt nagy hajórajsemle lesz Nápolyban. Hír szerint a földközi-tengeri hajóraj már parancsot kapott, hogy április második felében Nápolyban gyülekezzen. Az *Italie* megjegyzi, hogy az angol király küszöbön lévő látogatásának hírének körökben nem erősítik meg. Az angol nagykövetségen semmit sem tudnak még erről a látogatásról.

— **Merénylet a német trónörökös ellen.** A német császár fiai, *Vilmos* és *Eitel Frigyes* hercegek ma Port-Saidból Konstantinápolyba érkeztek. Ezzel kapcsolatban azt jelenti a táviró, hogy Dél-Olaszországban több gyanus letartóztatás történt, melyek a német trónörökös-herceg ellen tervezett merénnyel vannak összefüggésben. A merényletnek az nap kellett volna megtörténni, mikor a trónörökös Brindisiben tenger száll Egyptom felé. A merényletet azonban szerencsésen felfedezték s így idejekorán megakadályozták.

— **Ev. ref. lelkései értekezlet.** Tegnap délelőtt értekezletet tartott a nagyszalontai református egyházmegye *aradvidéki lelkései köre*, mely hosszabb idő óta nem ült össze. A mai tanácskozás éppen azért nevezetes és reményt ad arra, hogy az Arad környékén lévő egyházak életébe lüktetést és tetterőt hoz. A körbe tartozó nyolc egyház lelkészei közül hatan jelentek meg s értekezleti elnökek egyhangulag *Csecsi Imre* aradi lelkészt választották. Tanácskozás tárgyát képezte az ujonnan tervezett egyházi törvényjavaslat, melynek több paragrafusát módosítani óhajlja az értekezlet. Jövőre nézve elhatározták, hogy az értekezletet szélesebb alapokra fogják fektetni, bevonják az egyháznak vezetésében résztvevő világiakat is s az üléseket istentisztelettel és feloivasásokkal fogják egybekötni. A legközelebbi lelkésköri értekezletet *Pankotán* fogják megtartani.

— **Hűvös idő lesz.** A szegedi *Meteor* április hóra a következőket jósolja: Április hó csomópontjai nem mutatkoznak kedvezőeknek a napkitörésekre. Így e hónap főbb jellege hűvös, szeles és csapadékos lesz. E változások mindjárt kezdetben az 5-iki csomópont hatása alatt fognak beállni, vagy előbb, ha valamely erőhatás következtében a Napról a most azt sűrűn elrejtett foltok eltűnnek. Április hó 20-ika körül éri el a bolygók állásai szerint a hidegebb idő maximális értékét, amely veszedelmes csomópont, hacsak napkitörések nem módosítják azt, amire kevés a kilátás. Ezt követőleg azonban újra melegebbnek ígérkezik az idő.

— **A szász trónörökös kibékült a nejevel.** Egyik budapesti esti lap a következő érdekes drezdai táviratot közli: Mint jó forrásból értesülünk, a szász trónörökös kibékült a nejevel és már egy ízben Lindauban a legnagyobb titokban meg is látogatta. A hírt, amit napok óta kolportálnak, eddig még nem cáfolták meg.

— **Le a magyar címerrel!** Ezt kiáltozta Zágráb utcáin egy megvadult horvát jogász, akit *Elegovic*-nak hívnak. A derék magyarfalót — mint egy táviratunk jelenti — ma *letartóztatták* és átadták az ügyészségnek.

— **A pétervári egyetem bezárása.** Pétervárról táviratozzák: A diákságnak az egyetem rektora és tanácsa ellen való tüntetése miatt az egyetemet *hivatalból bezárták*.

— **Az aradi ügyvédi kamara választmánya közzé teszi,** hogy dr. *Linder Károly* ügyvédet Békés-Csaba székhelyiül az ügyvédi lajstromba folytatólag felvette.

— **Törökország fegyverkezik.** Berlin-ből táviratozzák, hogy ott a szultán parancsából Törökország számára tizenkét golyószórót vásároltak.

— **A magyar valcer.** Szegény *Dankó Pista*, az ő gyönyörűséges nótái soha gyászosabb hivatást be nem töltöttek, mint tegnap, mikor költőjüket kísérték utolsó útjára. Mintha magyar lelkünk egy nemes darabja rekedt volna a koporsójába. Magyar volt minden ízében. Az alábbi kis történet mutatja, hogy egyetlenegyszer próbált idegen formákat, de akkor is csak magyar maradt. Még akkor Szegeden lakott és „magasabb” ambíciók bántották. (Mintha bizony volna annál magasabb ambíció: egy nemzet dalos madarának lenni!) Belékezdett egy operett szerzésébe és mikor már megvolt vagy hat valcer és polka, eljátszotta őket *Stoll Károlynak*, aki most a Népszínház főrendezője. Aztán izgatottan leste a kritikát. *Stoll Károly* fanyarul mondta:

— Biz ez *Pista* nem sokat ér! Hiszen jó, jó, de valami különös íze van az egésznek.

Dankó egészen eszmorodott.

— Ejnye, ejnye! Már most kárba vész a tömörked munka! Pedig mennyit dolgoztam rajta!

... De nem vészett kárba. Másnap örvendezve mondta *Stollnak*:

— Megvan! Tudom már mi a baja volt annak a valcernek!

Alla alá kapta a hegedűjét és eljátszotta a tegnapi zeneszámokat — tüzes csárdás tempóban. Pompás dalok voltak! *Stoll* csak álmélkodott és *Dankó* diadalmasan mondta:

— No látod! Hát csak ennyi baja volt annak a valcernek!

— **Háziipari tanfolyam.** *Apateleken*, írják lapunknak, m. hó 29-én tartották meg a gazdasági és háziipari tanfolyam ünnepélyes záróvizsgáját. Az ünnepen részt vett *Borsos Géza* járási főszolgabíró is *Pál Miklós* gazdasági szaktanár, a tanfolyam előadója szép beszédet tartott a kisgazdákhöz, főhívan őket, hogy a mit tanultak, az életben is érvényesítsék. *Borsos Géza* járási főszolgabíró a község lakói nevében köszönetet mondott a földművelési miniszternek, a kihez indítványára feliratot intéztek. Majd köszönetet mondott *Pál Miklós* gazdasági szaktanárnak, a tanfolyam sikeres vezetéseért és ügybuzgóságáért. A tanfolyamon készült, mintegy ötszáz darab tárgy a községhez udvarán volt kiállítva.

— **A bíró szíve.** A bíró szívének erősnek kell lenni. Kemény megpróbáltatást állott ki tegnap a nagyváradi törvényszék tanácselnökének, *Millye Gyula* táblabírónak apai szíve. Végtagyáláson elnökölt s egyszer csak sürgősen hívatta ki egy stafétát. Tragikus hírt hozott. *Millye Gyula* leánya *Jezirniczky Dénes* b. ujfalu főszolgabíró felesége haldoklik. A váratlan rettenetes hír hatása alatt megtörve ment vissza a terembe *Millye Gyula*. Folytatta s befejezte a tárgyalást. Csak azután hagyta abba a tárgyalások sorát és sietett nagybeteg leánya ágyához.

— **Pályázat külföldi utazási ösztöndíjra.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által 1892. évben alapított, külföldi tanulmányutra szánt ösztöndíj kamataiból a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur két rendbeli, egyenként ezerháromszázötven koronát tevő ösztöndíjra hirdeti meg az alólírott kamara útján a pályázatot. Az egyik ösztöndíjért oly iparosok folyamodhatnak, kik a budapesti vagy a kassai állami felső ipariskolát jó sikerrel végezték, mely körülmény iskolai vég bizonyítvánnyal igazolandó. A

másik ösztöndíj elnyeréséért azok pályázhatnak, a kik valamely hazai kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi iskolát kiváló sikerrel végezték és e körülményt iskolai vég bizonyítvánnyal igazolni tudják. A folyamodványban megjelölendő azon speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy tovább tanulmányozása végett az illető e tanulmányokat megtenni szándékozik. Felemlítendő folyamodónak esetleges szakmunkálatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelvismeretek és a nevezett tanulmányut programja és időtartama — azoknál, akik az ipari ösztöndíjért pályáznak, ezenkívül az is, hogy a folyamodó hány évet töltött szakkbavagó műhelyben vagy gárban es katonai kötelezettségének eleget tette vagy nem? Végül megemlítendő a folyamodványban, hogy folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányut befejeztével itthon értékesíthetni? Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó vagy elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati tanulmányokra hivatkozhatik és ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismerettel bír, az ösztöndíj odaítélésénél előnyben fog részesülni. A pályanyertes a tanulmányutról a kereskedelemügyi miniszter urhoz jelentést tenni tartozik. A fentiek figyelembe vételével szerkesztendő folyamodványok az aradi, valamint Arad, Békés, Csanád és Hunyad megyékben illetékes pályázók részéről a kereskedelemügyi miniszter urhoz címezve, de az aradi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be f. évi május hó 30-ikáig Arad, 1903. évi április hó 1-én. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Gyilkosság a sir szélén.** Izgalmas esemény történt — mint nekünk írják — hétfőn délután az örményesi temetőben. Akkor temették *Ricsei Tamás* odaváló fiatal gazdaembert. *Ricsei* szerelmi viszonyt folytatott egy *Pap Teréz* nevű fiatal özvegyasszonnyal. Tudta ezt *Ricsei*nek a felesége is s emiatt örökös perpatvarban élt a férjével, aki sehogysem tudott lemondani szerelméről. Mikor *Ricsei* meghalt, *Pap Teréz* meg akarta látogatni a halottat, de az özvegy kijelentette, hogy ha oda meri tenni a lábát, megöli. A botrány kikerülése véget *Pap Teréz* nem ment el a halottas házhoz, de azért nem álhatta meg, hogy a halottat el ne kísérje utolsó útjára. Mikor a koporsót a sirba lebocsátották, odalépett a sir széléhez *Pap Teréz* és egy hantot akart a koporsóra dobni. Ezt meglátta az elhalt özvegye, felkapta a sírásó kapáját s azzal hátulról oly erős csapást mért *Pap Teréz*re, hogy az belebukott a sirba, homlokát belevágta a koporsó sarkába és koponyarepedést szenvedett. *Pap Teréz* eszméletlen állapotban huzzák ki a sirból, hazavitték lakására, hol másnap reggel meghalt. *Ricsei*net a csendőrség letartóztatta és átadta a törvényszéknek.

— **Minden pontos embernek gondoskodni kell,** hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Egy aradi cég készülődései husvétra.** Kilenctíz nap választ el bennünket a husvétünnepektől. Ez a pár nap a kereskedőkre nézve igen fontos időszakot foglal magában. A község most fedezi egész tavaszi szükségletét és ez alkalommal tömegesen látjuk a vidéki községeket is vendégül. Szívesen közöljük, hogy *Porter Vilmos Nagy Aruháza*, Aradon, a Szabadság-terén, a legszélesebb körű intézkedéseket tette meg a husvétünnep sikeres lefolyása érdekében. Ugy a cipő, mint a férfi- és női divat-osztályokat minden kigondolható újdonságokkal látta el. Ily körülmények között, semmi kétségünk sem lehet az iránt, hogy a község *Porter Vilmos Nagy Aruházát* ez alkalommal ismét oly beszerzési forrásnak fogja megismerni, mely a nagyobb szükségletek fedezésére rendkívül alkalmas és a mely — a dúsgazdag választéknál fogva — biztos tájékoztató az ízlés és a divat terén. A *Porter-cég* szoliditása és néha az önmegtartóztatásig menő olcsósága, immár közzismertté lett Aradon és a környéken és így több, mint bizonyos, hogy a husvétünnep vásár csak tetézni fogja a *Porter-cég* jó hírnevét és eddigi rendkívüli sikereit.

Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszl, Aradon.
 T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Rózsás Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánk, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A Vaskapu tolvajai.

(Tárgyalás a törvényszéknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 2.

Az aradi kir. törvényszék főtárgyaló tanácsa ma Fábrián Lajos dr. ítélőtáblai bíró elnökletele alatt itéletet mondott a Szabadság-téri „Vaskapu”-ház tolvajai fölött, kik 1901. évi nyarán páratlan vakmerőséggel és hidegvérrel fosztogatták ki Szende Tivadar dr. ügyvéd és Marek Samu kereskedő lakásait.

Augusztus 26-án történt a betörés, melyhez az a körülmény adta meg a gondolatot, hogy mindkét lakás lakatlan volt, a gazdáik azon időben nyaraltak.

Josefovits Vilmos lakatossegéd és Sándor Gyula arcképfestő szövetkezett össze, hogy a két lakást kifosszák. A lakatossegéd járatos volt az ajtók felnyitásában. Könnyű dolog volt a két tagból álló konsorciumnak bejutni Szende Tivadar dr. lakásába. Először a kamrába hatoltak be, de miután ott nem találtak semmit, visszavonultak. Ezt csak tereptanulmányozásnak tekintették és másnap éjjel Josefovits a maga tolvajkulcsával ismét kinyitotta a lakást. Ekkor egy kosárból magukhoz szedték Szende dr. tartalékos tiszti uniformisát, többek közt két köpenyt, egy atillát, két kék nadrágot, két lovagló nadrágot, egy csizma nadrágot, téli kabátot. Ezután egy trümföt tört fel Josefovits és onnan két ezüst findsát és tányért vettek el.

A rá következő éjszakán Marek Samu lakásán tettek éjféλι látogatást. A lakatossegéd és az arcképfestő itt is magukhoz vettek mindent, ami értékes és eladható volt. A ruhaneveket aztán eladták az ékszerpedig Gutfreund Ferenc aranyműves vette meg.

Igy adja elő a tényállást a vádirat. A mai főtárgyaláson Lehrmann Viktor alügyész vádbeszéde után a törvényszék Josefovitsot lopás büntette miatt egy évi börtönrre ítélte, Sándor Gyulát felmentette, Gutfreund aranyművest pedig orgazdaság miatt 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megtámadott színészpár. Ezelőtt két esztendővel történt Budapesten, hogy Berzeviczy Jenő joghallgató, Udvardy Aladár megyei tiszviselő és Hennig Ferenc vasuti pénztáros, Szerdahelyi Ferenc népszínházi tagot és feleségét megtámadták és inzultáltak. Berzeviczy és barátjai sértő megjegyzéseket tettek Szerdahelyi feleségére és mikor a férj e durva támadás megtorlásáért rendőrért kiáltott, a társaság megrohanta és súlyosan megsebesítette. Berzeviczy azután úgy akarta elintézni a dolgát, hogy másnap Szerdahelyit provokáltatta, de ez azzal a megokolással, hogy a feleségét sértette meg Berzeviczy, megtagadta a lovagias elégtételt, ellenben Berzeviczy és társai ellen büntető fellebbezést tett súlyos testisértés büntetése miatt. A törvényszék Berzeviczy Jenőt kétfoldbeli becsületsértés és súlyos testisértés büntetéseért négy hónapi fogságra és kétszázötven korona pénzbüntetésre ítélte, míg Berzeviczy társait felmentette. A kir. tábla Berzeviczy büntetését leszállította egy hónapi fogságra, míg ma a Kuriá büntelőtanácsa Baumgarten Izidor dr. kontraüggyézhelyettes indítványára a benyújtott semmisségi panaszok elutasításával a tábla ítéletét helyben hagyta.

NAPIREND.

Április 3. Péntek. Róm. kath. naptár: Rikárd püspök. — Protestáns naptár: Rikárd püspök. — Görög-keleti naptár (március 21.): Ifj. Jakab. — A nap két 5 óra 20 perccor, nyugszik 6 óra 15 perccor.
 Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¼–12¼ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¼–2¼ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett állésterem
 Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi közüti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1903. március 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1903. március 16-tól 31-ig 18488 személy, bevétel 3504 korona 60 fillér. 1902. március 16-tól 31-ig 19418 személy, bevétel 3611 korona 40 fillér. 1903. január 1-től március 31-ig 90404 személy, bevétel 18469 korona 30 fillér, 1902. január 1-től március 31-ig 92641 személy, bevétel 18693 korona 10 fillér. Teherzállítás 1903. március 16-tól 31-ig 2057410 klg., bevétel 2401 korona 80 fillér, 1902. március 16-tól 31-ig 1332050 klg., bevétel 1753 korona 67 fillér, 1903. január 1-től március 31-ig 11319200 klg., bevétel 12797 korona 72 fillér, 1902. január 1-től március 31-ig 8273340 klg., bevétel 9461 korona 22 fillér.

— Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetési képtelenségekről tesz jelentést: Koch Péter, Komló. — Honnele Nándor, Zwartau. — Fuhrmann József, Cernovitz. — Glász János, Budapest. — Glück Izabella, Tokaj. — Stazaos Iván, Sziszek. — Kühner Antal Bécs, — Scharner Lipót, Pottau.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 2.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 18,000 métermaza került forgalomba, 5–10 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaneveket néhány fillérrel drágábbak, tengeri olcsóbb. Időjárás szép. Kötőzsde. Berlin ¾, páris 5-el magasabb.

Zárta 12 órakor:

Buza áprilisra	7.48—7.49
Buza májusra	7.37—7.38
Buza októberre	7.37—7.38
Rozs áprilisra	6.62—6.63
Rozs októberre	6.33—6.34
Zab áprilisra	5.91—5.92
Zab októberre	5.91—5.92
Tengeri májusra	6.10—6.11
Tengeri júliusra	6.14—6.15
Ropce augusztusra	11.90—12.—

Zárta 5 órakor:

Buza áprilisra	7.52—7.54
Buza májusra	7.42—7.44
Buza októberre	7.41—7.42
Rozs áprilisra	6.66—6.67
Rozs októberre	6.36—6.37
Zab áprilisra	5.91—5.92
Zab októberre	5.91—5.92
Tengeri májusra	6.10—6.12
Tengeri júliusra	6.14—6.15
Ropce augusztusra	11.90—12.—

Zárta 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	686.65
Magyar hitelrészvény	723.—
Leszállítottbank részvény	460.—
Rima-Muranyi vasmű részvény	480.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	692.—
Közúti vasút	617.50
Városi villamos vasút részvény	316.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 128–9 fillérig, öreg közep páronként 300–400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 138–9 fillérig, fiatal közep páronként 251–320 kilogramm súlyban 137–8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 136–7 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 136–8 fillérig, közep páronként 240–260 kilogramm sulyban 135–6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 134–5 fillérig.

Sertéselészés. Március 30. napján volt készlet 31,658 darab, március 31. napján főlhajtott 2281 darab, március 31. napján elszállított 464 darab, március 31. napján maradt készlet 33,475 darab. Úzet: Bagyadt.

S z e s z ü z l e t.

— Április 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; fűmított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 for %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
 Száritott moslék 1280–13— korona mmászanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsde.

Budapest, április 2.

Magyar aranyárjádék 4%	121.45
Magyar koronajárjádék 4%	99.40
Magyar arany 4%	93.75
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Morvát-szlávon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséménysorajegy kölcson	201.—
Bizsaszabályozási és szeszedi kölcson	157.—
Osztrák papírjádék	100.35
Osztrák járadék ezüst	100.35
Osztrák járadék arany	121.50
Koronajárjádék	101.—
1850-iki Allamsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1598.—
Magyar hitelbankrészvény	730.—
Osztrák hitelbankrészvény	687.—
Osztrák-magyar államvasút	693.—
50 frankos arany (Napoleonador)	19.05
Német birodalmi márika	117.—
London	230.85
Páris	95.32
50 márkás arany	23.40

Telefon 162. sz.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan

fűtő kőszenet,
 darabos

légszesz pirszenet (koks)
 kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszenet,
 rostált darabos

bükkfa szenet,
 50 kilós ólmozott zsákokban, házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 13. 163

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik és a helyes súlyért jótállást vállalok.

CSARNOK.

A korhadrt fakereszt.

Irta: Bignio Mariska. [1]

I.

Egyszerű tölgyfa kereszt áll az utszélen, jelzi a Zsámboky birtok határát. Ide jár ki a falu népe tavasszal kereszt járó napokon jó természet, áldásos esőért imádkozni. A keresztnek nincs alapítványa az egyház pénztárában, nincs rajta fölirat sem; a Jézus alakja rézből készitve mint a többi fakeresztten szokott lenni, csak két erős oszlop fa van egymásba vésvé. Nagyon régen áll, itt nem is igen emlékeznek rá, ki emelte. Néhány év óta korhadni kezd a tölgyfa, a libapásztorok tövébe ülnék s azzal mulatnak, hogy kapargatják a kereszt korhadó tövét.

A Zsámboky földes urak tönkre jutottak; megvette a birtokot a szép kastélyllyal együtt egy gazdag sváb földművelő, s a nagy teremből magtárt csinált, a vendég-szobákba beköltöztette a cselédjeit, a béresház rossz volt, már azt össze döntette, ujat nem építtetett; ott volt az ősi kastély tizenhat szobája, abból kitett minden. Meg akarta mutatni a vén sváb a tönkre jutott uraknak, hogy kell gazdálkodni.

A Zsámboky lányok szépsége országos hírv volt, örökség képen szált a családban anyáról leányra, mint a régi jó világban az ékköves,

arany csipkés fejkötő. Olyan volt a nővéstük, mint a keleti cédrusfa, s olyan a szemük mélysége, mint a tengerszem, de boldog nem tudott lenni egy sem soha. Azt mondták, a tengerszemek mélységét nem tudja férfi megérteni; a leányálmokkal belett fejezve minden életöröm. Azért mondták azt róluk, hogy vissza jár a szellemük a Zsámboky kastély boltívei közzé, az ősi kert jászmin bokrai alá; keresik bolyongva a más világon is az elvesztett édes leányálmokat.

Vajjon misztikus holdfényes éjeken a lélek-vándorlás rejtelmes világából vissza jöhetnek-e keresni a poetikus leányszobák rejtett édenét, az ébren álmódott boldogságot, a fehér függönyös tiszta szobák ablakfülkéiben? Az élet ugyan ez álmokból semmit sem váltott be, de szép volt az álom, míg az élet perzező nap, sugara el nem hervasztotta azt. Ez ifju álmok édes boldogsága delejes hatalommal bír; a küzdelem, a szenvedések örömtelen napjai után a nő az agg kor határánál is vissza-vissza vágyik tiszta lelkének szép álmáihoz.

Egy szép álom megteremtéséhez hit kell, a szív üdesége, mely bezománcozza körülöttünk a fakó tárgyakat. Az érett kor okossága letörli ezt a zománcot, a csalódások felnyitják a szemek édes vakságát: a nagy tudástól nem lehet álmódni többé, az ifjuság eltűntével ez a legszomorubb határjelző.

S most mindennek vége. A kastély boltívei alá nem jöhetnek a szellemek sem; a poetikus leány-hálószobákban jámbor tyukok ülnek a szalma fészken, a fehér függönyök helyére léces lajtorja van állítva, ezen kuporognak éjjelenként a növendék csibék, hogy korán tavaszszal jó áron el lehessen adni őket. A jászmin bokrokat kidobták, az angol kert helyére muhart vetettek; ott tanyázott nyáron a szárnyas jószág, meg is nőttek a stájer kappanok, brémai kacsák és toulousi ludak olyan hatalmas alakokra, hogy százakat hoztak évenként az élelmes sváb gazdának. A szellemek bizonyosan megijedtek ettől a nagy élelmességtől s bánatosan röppentek tova.

A babonás nép sem beszélt többet kísérletes meséket, hanem ahelyett a libakoppasztás és kukuricafosztás idején arról suttogtak, hogy az öreg svábnak bankó-prése van az ajtószeglet alá befundálva s ahányszor kinyitják az ajtót, mindig egy öt forintost nyom a bankó-prés, azért olyan cudar gazdag.

Az idők szelleme mindent megváltoztat, megőrli, aztán átídomítja az emberek lelkét. Az utolsó Zsámboky leány már érezte az idő szellemének átváltoztató nagy hatalmát, s magával sodorta a moderna világfelfogás áramlata.

A tölgyfa kereszt nagy szerepet játszott a Zsámboky lányok életében. A szerelem kin szenvedését jártak elsimni a kereszt tövéhez, ott nem látta senki őket; a büszke, csalódott, megalázott női lélek megtörve omlott össze a kereszt tövével s a könyekbe oldott fájdalom megkönnyebülést szerzett nekik.

A kereszt maga is egy Zsámboky leány szerelmi tragédiájának emlékére lett felállítva. A tizenkilencedik század elején történt. Zsámboky Margit volt akkor a család virága. Hét vármegyében nem tudta senki olyan szépen táncolni a palotást, mint ő a déceg Földváry Jánossal, s büszkébben senki sem viselte a magyar pártát. Csak természetes volt, hogy a két szív szerelemre gyult. Margit szívében úgy égett a szerelem, mint egy vulkán. Ijedten gondolt arra, hogy mi történik, ha az majd kitör. Sietve ráborította a büszkeség márvány fedelét.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. e.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.45
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.33
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczra szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 171. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1903. évi április hó 3-án:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Karoly. Zenejét szerzte: Huszka Jenő.

SZEMÉLYLEK:

A királynő	Csigaházi E.	Hadnagy	Gózon Béla.
György, fia	Rózsa Lill.	Lordkancellár	Közegi K.
Viktória	Répásy G.	Tom, bátyja	Györe Alajos.
Lancaster	Békassy Gy.	Annie, leánya	Singhoffler V.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Püredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmeester	Juhász S.	Pickvick	Tukorai L.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Köszönet érzelmeinknek ez uton is kívánunk kifejezést adni az izt. hitközségnek, az első aradi beteg- és temetkezési egyesület, a Kossuth Lajos beteg- és temetkezési egyesületnek boldogult férjem, illetőleg édes apánk

GOLDFELD LAJOS

elhalálása alkalmából, az őszinte részvétnyilvánításért.

Kiváló kötelességnek tartjuk a Chewra Kadischa iránt hálánkat leróni, a tanúsított szeretet és elismerés spontán megnyilatkozásáért, nemkülönben a nagyrabecsült főrabbi dr. Rosenberg Sándor urnak meghatározó bucsuszavaiért, mely örökké emlékeztetünkben fog maradni.

Fogadják mind a jó barátok és ismerősök irányunkban tanúsított részvételüket köszönetünket.

810

A gyászoló család.

Vagács Agoston, aradi néptanító, saját, valamint gyermekei Bandi és Boriska, ugyszintén az elhunyt anyja özv. Schmidt Arnoldné, testvére Stöhr Mátyásné szül. Schmidt Lona, anyósa özv. Vagács Mihályné, nagynénje özv. Fífánszky Jánosné és az alolirt rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a hű feleség, gondos jó anya, leány, testvér, rokon és barát

VAGÁCS ÁGOSTONNÉ

szül. SCHMIDT AMÁLIA

f. é. április hó 1-én d. u. 4 órakor, 80 éves korában, boldog házasságuk 13 ik évében, az örök béke és nyugalom honába meghalni tért.

A boldogult hült tetemét f. hó 3-án, d. u. öt órakor, — Batthyány-utca 4. sz. házból — kísérik a csendes pihenés helyéhez. Nemes lelkéért az engesztelő gyász-mise április hó 4-én, d. e. 10 és fél órakor lesz a főt. Minorita-atyák templomában.

Arad, 1903. április hó 1-én.

Szeretnek Istene! Áldd meg poraiban is!

Barthel János és családja. Özv. Bányai Rezsőné és családja.	Özv. Barthel Sándorné szül. Vagács Paula.
Dáni János és neje szül. Barthel Matild.	Vagács János.
Barthel Ernő és családja. Özv. Barthel Józsefné és családja.	Vagács István és családja.
Haslinger Ferenc és családja.	Vagács Mikály.
Stöhr Mátyás.	Vagács Ödön.
	Özv. Szatmári Edéné szül. Vagács Viktória.
	Vagács Károly.
	Wirth-család.
	Biró és Bigler-család.
	Zimmermann János és családja.

SIMALYA KÁROLY

Arad és vidéke polgári temetésrendező vállalata.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek

Építészeti irodámat

szíves figyelmébe ajánlani.

Hivatkozással husz évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorkodom magamat az építési szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

Ugy új házépítést, mint átalakítást, tatarozást elvállalok.

Értekezni lehet vélem József főherceg-ut 10-ik szám. (Maffei-ház.)

Schön Károly,

597

vizsgázott kőművesmester.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszét és lényezést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos árák mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbárlók biztosságnak.

358

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul” czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
2 frt 50 kr.

Férfi füzös
erős bőrből
2 frt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 frt 25 kr.

Női füzös
tartós
2 frt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 frttől kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4. Nádor-szálloda.

3 nap alatt meggyógyul

a hngycséfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydíben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli azsajlás meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titekbán használható. Használati utasítással 10 frt. utavéttel vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30
Budapest, VII. József-körút 53.

8106—1903.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa a m. kir. honvédelmi ministerium értesítése nyomán ezennel közhírré teszi, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákba az 1903—1904. tanévre magyar állami és magán alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetmény a hivatalos lapban közzétetett.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a részletes feltételek a katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1903. évi márczius hó 30.

A városi tanács.

8107—1903.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi ministeriumnak értesítése szerint a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákba 1903—1904. tanévre szóló feltétel tárgyában a pályázati hirdetmény a hivatalos lapban közzétetett.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a részletes feltételek a katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1903. évi márczius hó 30.

A városi tanács.

182—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Ségá külvárosban emelendő óvoda épület építésével kapcsolatos munkálatok elvállalása iránt folyó évi április hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: I. föld és kömüves munkára 11714 kor. 30 fil. II. Ács munkára 4876 kor. 15 fil. III. Cserépfedő munkára 912 kor. 82 fil. IV. Bádógos munkára 818 kor. 60 fil. V. Asztalos, lakatos, üveges, mázóó munkára 4806 kor. 02 fil. VI. Szobafestő munkára 190 kor. VII. Egyébb munkákra 1922 kor.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árlejtésen csak szakbeli képesítéssel bíró iparosok vehetnek részt és csak azok ajánlatai vétetnek figyelembe.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompenz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1903. évi márczius hó 30-án tartott üléséből.

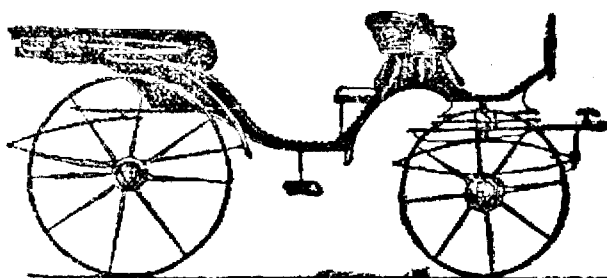
Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

TARY BÉLA

kocsigyártó és fényező

Arad, Boros Béni-tér 10. szám.

Készít mindennemű kocsikat a legújabb minták szerint. — Ugyesint javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Kész kocsik

nagy választékban

kaphatók.

Ócska kocsik előnyös feltételek mellett becsereítetnek.

371

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katonai-, tűzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház

berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére.

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kitűnő vasmunka!**Finom fényezés!**

273

Pontos szállítás!**Nincs többé hajhullás!****nincs korpásodás!!**A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb fejcsmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, áral frt.

Biztos hatású, fagyás elleni szer a **HAIÓS-féle****Fagybalsam.**

Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el.

Megakadályozza a felhólyagzást és kisebeseést, azonnal megszűnteti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálairaftal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN. Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek stb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy raktára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók

126

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Ifj. Kállay Nándor

építészeti vállalkozó

Arad, Kossuth-utca 49. sz.

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy az **építészeti** terén előforduló mindennemű

építkezéseket,

tervek készítését a legjutányosabb árak mellett elfogadok helyben és vidéken.

A t. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

416

Ifj. Kállay Nándor.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű **gumicsövek** 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadhatnak.

7772—1903.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi ministeriumnak értesítése szerint a fiumei hadtengerészeti akadémiában az 1903—1904. iskolai év kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjizetés, valamint fizetéses és alapítványi helyek betöltésére a pályázati hirdetmény közzétetett.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a részletes feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1903. évi márczius hó 30.

A városi tanács.

7857—1903.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1902. évi zárszámadását, a részletezett kimutatásokat, vagyoni leltárt, a város cselekvő és szenvedő vagyoni állására vonatkozó mérleget, az anyag-számadási kivonatát, a kövezet-alap számadását, úgy a tanácsnak jelentését folyó évi április hó 1-től folyó évi április hó 15-ig bezárólag a városháza tanácsstermben közszemlére kitesszük.

Erről a város adózó polgárait azzal értesítjük, hogy jogában áll minden egyes adózónak a számadásokat megtekinteni, s azokra esetleges észrevételeit az 1886. évi XXI. t. cz. 17 §. b. pontja értelmében a folyó évi május havában tartandó városi rendes közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1903. évi márczius hó 28.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ki egyéves önkéntes

akar lenni s nincsen meg a kellő iskolai képzettsége, az erre képesítő vizsgára a biztos siker reményében előkészítem. A címet megmondja a kiadóhivatal. 796

Megvételre kerestetik

egy már használt, de jó karban levő pénzszekrény. Czim a kiadó hivatalban. 802

Egy használt

billiárdasztal megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 808

Házvezetőnői állást

keres egy intelligens fiatal nő, a ki hosszabb ideig alkalmazva volt basonló minőségben egy előkelő idős urnál. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 809

Május hó l-ére kiadó!

Üzletnek, műhelynek alkalmas utcái sarok helyiség, lakással együtt kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Ház eladás!

Nagyobb vállalkozással kapcsolatos eiköltözködés miatt, az igazságügyi palota szomszédságában, a Maros-utcai 2. számú, ugyintén a Ferdinánd-utcai 8. számú jól jövedelmező bérházak kedvező feltételek mellett eladók. Egy negyed rész előre fizetendő, a hátralévő összeg évenként 15%-al törleszthető. Esetleg az egész házakat 5 évre bérebeadom. Bővebbet Kézsmárky Istvánánál, Ferdinánd-utca 8. szám alatt. 652

Kárpelesz Zsigmond

uri-szabó

Arad, Deák Ferencz-utca 32. (Sarlót-ház.)

Vau szerencsém a n. é. közönséget 14 év óta fenálló

uri-szabó üzletemre

felhívni, hol mindennemű **uri öltönyöket** legújabb divat szerint elkészítetek, **jutányos árban, pontos és gyors kivitelben.** 278

Bräuner Vilmos

diszfestő

Aradon, Kapa-utca 12 a.

Elfogad a dísz és szobafestés terén bármely munkák elkészítését, ugyanint

templom, termék, kastélyok, stb.

belső díszítését,

színházi díszletek és tájképek megfestését. 599

Vidéki munkákat pontosan eszközök. — Vázlatokat és költségvetést kívánatránnyon készítetek.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilyenmű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb **divat** és pontos **szabás** szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometter műorás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Uhereczki Géza

kárpitos és díszítő

Aradon, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállalok mindennemű **kárpitos és díszítő** munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m. **billiárd-asztal behuzását** jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, egy helyben, mint vidéken.

Javításokat olcsón eszközölök. 602

Czink József

szobrász

Aradon, Csernovits Péter-utca 25. sz.

Elvállal mindennemű építéshez szükséges **szobrászati munkákat**, ugyintén raktáron tart kerti és szobadíszeket, jutányos árban. 580

T. cz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

szobafestő, mázoló és lényező

műhelyemet **Weitzer János** (volt Templom-utca) 13. szám alá helyeztem.

Pontos munka szolid kiszolgálás. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Biedl József,

festő. 623

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezeltől **Fekete kutya-utca** (a Hunyady kávéházai szemben.)

Elad, **vesz és szakszerűen javít** mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan **2 évi jótállás** mellett.

Raktáron tartok mindennemű **arany- és ezüst** arany- és ezüstöt. 261

Vérpiros narancs

posta-kosár 3 koronáért **bérmertesen** kapható

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 286

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos árban készit **legújabb divatu és remek szabásu**

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből.

Levelezőlap általi megkeresésre házhöz jövök.

Szőnyeget javítani,

ha **perzsa, szmírna**, de bármilyen kijavítás előfordul, ne tessék máshová küldeni, itt Aradon még nem tudják, hogy a legszebben és legolcsóbban kijavítja azokat, mert már sok aradi uri háztól kaptt dicséretet munkájáért 184

Schwarcz József

szőnyeg tisztító és javító intézete,

József főherceg-ut 8.

Zálogcéduiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat **készpénz** fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán **legolcsóbb** bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

BLEIER L.

arany és ezüst műves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az **arany, ékszerész és ezüstműves** szakmába vágó **új és javítási munkákat** 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben **jótállás** mellett. — Raktáron tart mindennemű **arany- és ékszerárakat.** 372

Figus Testvérek

épület és műlakatosok

Arad, Borona-utca 5. sz.

Elvállalunk minden az **épület és műlakatos** szakmába vágó **munkákat**, u. m.: **épület munkáknál szükséglendő**

vasalásokat, takaréktűzhelyeket, sűrűcsokát és kovacsolt vasból kerítéseket a legjutányosabb árak mellett. 601

Javításokat **jutányosan** készítünk.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és díszítő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műteremben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelémnek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával **butorcsoomagolást**, ugyintén használt **kárpitozott butorok** és **billiárd-asztalok** újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és díszítő 348

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a **nagyérdemű közönség szives tudomására** hozni, hogy saját házamban, **Kapa-utca 12/a. szám alatt**

építési irodát nyitottam.

Hogy **új épületeket, régi épületek átalakítását és javítását, tervek és vázlatok készítését** a legjutányosabb árakon elvállalom. 112

Tisztelettel:

Tenczlinger Károly,

vizsgázott kőműves m.,

mint az aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja.

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javítást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelelést szakszerűen és **jutányosan** készít

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrógép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.